XIV. évfolyam. Budapest. 357. szám. Hétfő, 1880. deczember 27

Hirdetések és nyiltterek
felvétetnek árszabály szerint
a kiadó hivatalban:
Budapest IV. himző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. sz.

Hirdetések felvétetnek a külföldön:
Bécsben: Oppelik A.-nál, Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolfnál, Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Voglernál, Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és társánál, Wollzeile Nr. 12.
Párisban: Rudolf Mosse, 40. rue notre dame-des-Victoires (place de la Bourse.)
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és társánál.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal:
Budapest IV. himző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. szám.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem küldetnek.

Előfizetési dij:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egy évre	20.—
Félévre	10.—
Negyedévre	5.—
Egy hóra	1.80

Egy szám 6 krajczár.

Osztrák-magyar kérdés.

Régi igazság, hogy az uralmat megszokott pártokat teljes vakság fogja el a legközönségesebb és legvilágosabb tények iránt. Mentől tovább tart uralmuk, természetszerüen annál inkább szállja meg őket a biztonság érzete. Romlásos rendszeröket, mutatkozzanak még oly káros hatásai, a hosszas gyakorlat után, akkor hiszik az örökkévalóság számára épitettnek, mikor romboló ereje már legközelebb hozta az általános összeomlásnak veszedelmét. — Sohasem fecsegtek annyit körmánypárti közlönyök, a fennálló kormányrendszer üdvösségéről, politikai intézményeink belső erejéről, mint az utóbbi válságos időkben. Sohasem vitatták a közjogi alapnak minden szinü és szőrü hivei ugy azt, hogy ez alapra kell helyeznünk a jövő haladásnak minden tervezetét, mint épen napjainknak ezer nehéz kérdéseivel szemben. Mit nekik az általános sülyedés közviszonyainkban, rohamos elszegényedésünk iszonyu erkölcsi hanyatlásunk. Mit nekik, hogy minden módozattal és minden kisérlettel, melylyel romlásunkat feltartóztatni és az elhatalmasodott bajokat orvosolni igyekeztek, csak mélyebben rántotta az országot bukásának örvényébe. Mit, hogy most már módozatot sem tudnak jelölni, semminemü oly javaslatra sem képesek, mely a létező politikai intézmények keretén belől kivezető utat egyengethetne! Ha a tények bizonyitanak ellenök, ugy tartják, ez annál roszabb a tényekre nézve.

De a közjogi kérdés, ma már nem egyedül Magyarország kérdése. A tények léteznek, nőnek és szaporodnak nemcsak egy irányban. Ott vannak az osztrák viszonyok. Ha közjogi intézményeink teljesen betöltenék is minálunk ezéljukat, ha országunknak erőt és jólétet kölcsönöztek volna és hegyen völgyön usznánk tej és méz boldogságában akkor is válságnak kellene támadnia a monarchia közjogi alapjára az osztrák nemzetiségi és pártviszonyokból. Mi jelenleg a helyzet Ausztriában? Az a párt, mely Magyarországgal a közjogi egyezséget megkötötte, elvesztette a hatalom birtokát és olyan elemek kerültek felől, melyek Ausztriának nemzetiségi és alkotmányos szervezetét határozottan megváltoztatni törekesznek. Előbb a németek voltak állandó tulsulyban, ők uralkodtak a reichsrathban és a kormányzatban. Most szláv törzsek képviselői ragadták magukhoz a vezérlő befolyást a törvényhozás és kormányzat terén. De a közjogi mü alapelveinek fentartó tényezőjét csak a németek képezték, a szlávok, és velök az oly hatalmas feudalis párt a dualistikus alkotmány iránt mindig ellenséges érzelmeket ápoltak és a monarchia közjogi szervezetében uj alapelveknek érvényesitésére törekedtek. Jelenleg ugyan Ausztriában az oly kiegyeztető formulák járják, melyek az alkotmány alapjait a pártküzdelmek köréből teljesen kivonják.

De ez erőszakolt igyekezet csak ideig óráig állhat meg. A dolgok természetes logikája rohamosan növeli az ellentéteket, a politikai hatalomkérdése arra hajtja a pártokat, hogy álláspontjuk végső következtetései felé törjenek. Semmi kétség Ausztria hajójának delejtüje most egyenesen a föderalismus sarkpontja felé mutat. Csak kis időbe kerülhet és az alkotmányváltoztatás irányzata ellenállhatlan erővel fog felszinre törni.

Milyen álláspontot foglalhat el Magyarország az osztrák pártviszonyokkal szemben? Mint a lajthántuli viszonyok egyszerü szemlélője persze mindegyikünk könnyen felelhet meg e kérdésre, ugy mint azt meggyőződései és érzelmei sugallják. Mi sem maradtunk vele hátra. Mindig elismertük a csehek nemzeti és állami igényeinek jogosultságát, ha nem tudunk is rokonszenvezni, a reichsrath mai többségének klerikális és szabadságellenes irányzatával. De hát a magyar állam, mely a fennálló közjogi egyezség alapján lépett szorosabb viszonyba az osztrák tartományokkal minő politikai állást foglal el szomszédaink alkotmánybonyodalmai irányában? Ez a valódi kérdés, mely komoly feleletet kiván. Nos teljességgel nem ezt a komoly feleletet találják meg, kik egyszerüen ugy nyilatkoznak, hogy Magyarország nem fog belefolyni abba, németek vagy szlávok legyenek-e az urak, centralismus vagy föderalismus irányzata győz-e Ausztriában. Bizonyosan nem számbavehető felfogás az, hogy Hohenvarth idejében azért pártolta Magyarország hivatalosan is a németeket, mert baráti érzületet, szövetséges gondolkodást tételeztünk fel róluk, most pedig nem fogjuk pártolni őket, mert időközben rosz indulatukról győződtünk meg. Vajjon kiknek nevében beszélnek, a kik ellenzéki hangu lapokban is ily tekintélyt követelő hangon nyilatkoznak Magyarország magatartásáról. Az ily nyilatkozatoknak csakis, mint a kormánypolitika hiteles magyarázatának van valami értelmük. Mi nem tudjuk, hogy Tisza Kálmán és a neki alárendelt parlamenti majoritás milyen eljárásra szánják el magukat az osztrák politikának bekövetkező fordulatai irányában, nem igen várunk tőlük valami eltérést a szolgaságnak törvényétől, a bécsi hatalom paranesainak vak elfogadásától. De annyit tudunk, hogy az egyszerü be nem avatkozás a szlávok és németek hatalmi kérdésébe, épen nem felelne meg a mi kormánypártunk alapelvének, nem egyeznék meg a 67-es münek követelményeivel. Ha Tisza Kálmán egyszerüen elfogadná a szlav uralmat Ausztriában, ez csak a közjogi egyezségben létesitett dualistikus szervezetnek ujabb megrontása volna, egy uj lépés a jogfeláldozás lejtőjén.

Bezzeg jó volna, ha a mi viszonyaink Ausztriához oly függetlenül volnának rendezve, hogy nem kellene törődnünk Ausztriának politikai változásaival, vagy épen csak rajtunk állana, egyedül valódi nemzeti érdekeinktől kellene függővé tennünk, milyen törekvésnek kölcsönözzük odaát támogatásunkat. De a kik a 67-es egyezség szeretetteljes pólyáiba füzték Magyarországot; kik még ma is hadat üzennek az önálló Magyarország eszméjének, kissé szerényebben kell beszélniök Magyarország akaratának szabadságáról. Sehogy sem gondoljuk, hogy Hohenwarth idejében egyedül a németek szép szemeiért és barátságos pillantásaiért avatkozott be javukra Magyarország kormánya. Kétségtelenül tette ezt azért, mert közjogi helyzetünk elengedhetlen követelésének tekintette, hogy a föderalisztikus irány győzelmét és a cseh királyságnak alakulását megakadályozza. — Magyarország igazi nemzeti érdeke bizonyosan nem teszi szükségessé, hogy a cseh nemzeti törekvéseknek utját álljuk, de a 67-iki egyezség igenis szükségessé teszi ezt, legalább ha ez egyezség keretében még fenntartott nemzeti pozicziónkat még megóvni akarjuk. Magyarország valódi érdeke itt is ellentétbe áll közjogi helyzetünk időleges érdekével. A közjogi egyezség rákényszerit bennünket, hogy pártoljuk azokat, kiknek érdekei és vágyai nemzeti jövőnket veszélyeztetik és ellenségeinkké tegyük azokat, kiknek nemzeti élete saját állami erőnk és nemzetközi jelentőségünk gyarapodására szolgálhatna. A közjogi münek, melynek az érdekösszeegyeztetés és kibékités müvének kellett lennie ez a helyzet képezi legteljesebb satyráját. Bizony bárhogyan felejtjük is el az ezrenként felhalmozódó bajok között, melyek a mi örökös „napirendünket“ képezik, mégis eszünkbe kell jutnia, hogy épen ez ezer bajnak van egy alapoka — az 1867-ki közjogi egyezség. Ez egyezség mindenütt a válság főkérdése.

Budapest, decz. 26.

A miniszterelnök legujabb törvényjavaslata. Minden müvelt államban arra törekszik nemcsak a törvényhozás, hanem a törvény előkészitője: a javaslat beterjesztője is, hogy a meghozandó törvény világos, határozott és szabatos legyen. Angolországban például még a szövegezésre is oly nagy gondot forditanak, a minőt más államban talán az érdemleges kérdésre sem. S helyesen; mert azok, kik a törvényt alkalmazzák változhatnak és változnak is, mig a törvény megmarad. Angolországban nem ismerik e kifejezést: „a törvény szelleme“ vagy „a törvény intencziója azt kivánja.“ Ott nem a szellemet vagy az intenczió alkalmazzák, hanem magát a törvényt és annak szavait betüről-betüre. A mi miniszterelnökünk (valamint a kormánypárt is) gyakran szeretnek hivatkozni Angorországra. Valószinüleg nem azért, hogy a nagy ellentét annál feltünőbb legyen. A fővárosi rendőrségről szóló legujabb javaslat egyáltalán nem hasonlit az angol javaslatokhoz, melyeket a legnagyobb gondossággal szövegezve szoktak a kamara elé terjeszteni. A mi legujabb javaslatunk pongyola. Igy például mindjárt a czime is. Vidéken csendőrségünk lesz, miért marad a fővárosi rendőrségnek? Mindkettő állami, ugyanaz a funkcziójuk, mért nem ugyanaz a nevök is? Ilyen (hogy enyhe kifejezést használjunk) furcsa szöveget nyert a 33. § is, mely igy kezdődik: „Midőn valamely a katonaság vagy honvédség által használt épületbe való behatolás egy menekülő tettes közvetlen üldözése folytán történik,“ stb. Ezt mi igy irtuk volna: „Midőn a sorkatonaság vagy a honvédség (vagy pedig egyszerüen „katonaság“; mert mi a honvédséget is annak tartjuk), által használt épületbe való behatolás a menekülő tettes vagy tettesek közvetlen üldözése miatt történik“, stb. (Vagy talán több tettes nem lehet, a kiket egyszerre kell üldözni és pedig ugyanazon épületben?) A 45. §. utolsó sora gyalog- és lovas rendvédet emlit. Hát ez mi? Ismerünk drabantot, pandurt, csendőrt és rendőrt, de rendvédet még nem. Vagy talán Tisza Kálmán előtt is odiozus lett a fővárosi rendőr? A 47. §. a legczifrább. Ide igtatjuk szóról-szóra:

„47. §. A fővárosi rendőrség fegyelmi hatósága.
a) a tiszti személyzetnél első fokban
1. a főkapitányra nézve a közigazgatási bizottság fegyelmi bizottsága,
2. a többi személyzetre nézve a főkapitány, ki minden egyes esetben a fővárosi rendőrség kebelében alakitandó fegyelmi bizettságot meghallgatni tartozik 48. §.)
Második fokozatban:
1. a főkapitányra nézve a belügyminiszter.
2. a többi személyzetre nézve a közigazgatási bizottság fegyelmi bizottsága, melynek tárgyalásaihoz a főkapitány vagy megbizottja meghivandó, s ki ha nyilatkozni kiván, meghallgatandó.
Harmadik fokozatban:
a) belügyminiszter:
b) a rendőrségnél ha degradaczióról vagy hivatalvesztésről van szó, a rendőrségi, fegyelmi bizottság, mely egy rendőri tanácsosból a helyetteséből mint elnökből, egy rendőr tisztviselőből, és három rendvédből áll,
másodfokban a főkapitány.
A hivatalvesztésre szólo határozat a belügyminiszter jóváhagyása alá bocsátandó.“

A 47. §. második bekezdése a) betüvel van jelezve a részletezés kimutatására. De hol van e felosztás folytatása, hol a b) betü? Tollban maradt. Az a) pont 1. alpontja azt mondja, hogy a főkapitány fegyelmi birósága: első fokban a közigazgatási bizottság fegyelmi bizottsága, második fokban: a belügyminiszter. Ámde ugyanezen §-nak „harmadik fokozatban“ czimü pontja általánosságban szól, ez pedig a többi között ezt is mondja „másodfokban a főkapitány.“ Nem jó lett volna érthetőség kedvéért és félreértés elmellőzése végett kimondani, hogy e pont csupán a rendőrlegénységre vonatkozik? Volt minta is az 1871. VIII. és IX. tczikkekben, ott ily dolgok nem fordulnak elő. Talán lehetett volna egy kicsit elolvasni? — Ugyancsak a 47. §-ban „degradáczióról“ is van szó. Feltéve, hogy a rendvéd nem tud latinul, az oktatótól könnyen azt kérdezheti, hogy hivják ezt magyarul? A honvédségnél „lefokozásról“ beszélnek, talán nem is annyira helytelenül, mint a miniszterelnök ur hiszi. Az 51. §. első bekezdése tetszős pleonazmussal „szigoru katonai“ fegyelmi szabályokat emlit. Szerény meggyőződésünk szerint a katonai fegyelmi szabályok már magukban véve is szigorunak; ha pedig nem szigoruak, akkor nem is katonaik azok. Az 52. §-ban leirt esküminta szerint a rendvéd arra is esküszik, hogy a törvényes rend minden megsértését meggátolja. Szeretnők tudni, hogyan gátol meg minden törvénysértést, ha erejét felülmulja, igy lehetetlen, főleg, ha tudomására sem jut? Minden birói eskü mintában az is ott van, hogy „minden tudomásomra jutott törvénysértést.“ — A rövidke javaslatban van még több ilyen csodabogár is; azonban ugy hiszszük, elég ebből ennyi, sőt talán sok is.

A „B. Corr.“ a következőket közli: A pénzügyminiszter — a mint már volt alkalmunk jelezhetni — elhatározta, hogy a földtehermentesitési kötvények törlesztési részletének fedezésére öt százalékos papirjáradékot fog 13 millió forintnyi névleges összegben értékesiteni. Nagyobb összeget papirjáradék utján beszerezni a pénzügyminiszter ép a törvény értelmében nem volt felhatalmazva, miután határozottan csak egy 10,682.000 forintnyi összeg fedezésére nyert jogot, mely törvényes intézkedés a kérdéses érték-papirok szövegében ki is van fejezve. — Hogy a pénzügyminiszter az 1881. évi több szükségletet mikép fogja fedezni, ez egyrészről a különféle adójavaslatok iránti tárgyalások eredményétől, másrészt pedig a pénzpiacz későbbi helyzetétől fog valószinüleg függni. A 13 milliónyi papir-járadékból nyerendő készpénzösszeg teljesen elegendő lesz a kezelési szükségletnek a jövő év elején való fedezésére, miután a folyó hó összes szükséglete ideértve a január havi szelvényeket is, a jelenlegi készletekből már teljesen fedezve van. — E kedvező eredmény részben az utóbbi hónapok rendkivül jó adóbevételeinek tulajdonitható.

Budapest, decz. 26.

A tárgyalások a hatalmak közt egyre folyamatba vannak a választott bíróság tervezete, illetőleg annak részletei és alkalmazása iránt. Pozitiv eredményt a franczia előzetes javaslat eddig még nem ért el, s csupán odáig jutott, hogy — mint egy párisi félhivatalos közlemény konstatálja — „az eszme ellen általában nem forognak fenn elvi nehézségek. A terv részleteire és megvalósitása módjára nézve e pilanatig semmi megállapodás sincs még. Az a tény, hogy Németország már eleve kifejezte azt a nézetet, hogy az esetleges itéletkimondásra ne legyen szükséges a szavazó nagyhatalmak teljes egyhangusága, hanem hogy elegendő legyen a szavazatok kétharmad többsége (4 szavazat), megerősitést nyer; Ausztria-Magyarország ugy erre, mint minden lényeges pontra nézve csatlakozott Németországhoz. A többi nagyhatalmak csak elvi hozzájárulásukat jelentették ki a tervhez általában, de a fentebbi pontra nézve még nem nyilatkoztak. Valószinü azonban, mint igen természetes, hogy a választott bíróság, ha létrejő, a többségi elv alapján fogja határozatait kimondani. Egyik táviratunk jelentette már, hogy Barthélémy Saint-Hilaire, mihelyt erre nézve a hatalmak közt teljes lesz a megállapodás, jegyzékben fogja fölszólitani Törökországot és Görögországot, hogy nyilatkozzanak: hajlandók-e a választott bíróság itéletét föltétlenül elfogadni?

S e pontban aztán ismét nehézségek előtt látszik állani az európai diplomáczia. Konstantinápoly felől egymást érik azok a tudósitások, melyek a szultánnak e legujabb diplomácziai orvosság bevevésére való csekély hajlandóságát tanusitják. A porta szivesen fogadja — a mint hogy kérte is — a hatalmak barátságos közvetitését s kész tulmenni az október 3-iki jegyzékben kijelölt engedmények határán. Ha tehát a hatalmak ilynemü javaslatot tesznek neki, azt szivesen veszi fontolóra — de souverainitási jogaiból többé nem enged, s bíróságnak, mely fölötte itéljen, nem veti magát alá. Ebből a hangból szólnak a legutóbbi konstantinápolyi hirek — noha a diplomáczia főhadiszállásokon, Berlinben és Párisban, korántsem tartják ily komolynak a dolgokat, s inkább félnek Görögország makacsságától, mint a porta vonakodásától. A római félhivatalos „Italie“ azonban még abban az esetben sem látja biztositottnak a terv sikerét, ha mindkét érdekelt fél hozzájárul is beleegyezésével.

„Kétségtelen — irja az idézett lap — hogy a szultán nem ur a maga házában; kérdés tehát, hogy minő értéke lehet annak a kötelezettségnek, melyet esetleg magára vállalna, hogy aláveti magát a nagyhatalmak birságának? Görögországnak másrészt szintén tekintettel kell lennie saját lakosságára, mely olyan vágyakat táplál, a melyeket az európai birák talán nem fognak kielégiteni. Ez okból lehetséges, hogy a görög nép vonakodni fog szentesiteni a király és kormánya által elvállalt kötelezettséget. Ha tehát a lakosság az egyik részen ugy, mint a másikon, vonakodik elismerni a birósági itéletet, mit érnek akkor a kormányok által elvállalt kötelezettségek? S mily magatartást fognak akkor a hatalmak elfoglalni? Ujabb demonstráczióhoz fognak-e nyulni, hogy határozataiknak tiszteletet szerezzenek? Mily természetüek lesznek ezek a demonstráczionok? A helyzet sokkal komolyabbá fog alakulni, mint Dulcignó körül. Nem egy kis területnek, hanem ama nagy tartományok népességével fognak szemközt állani, a melyeknek meggyőződéseit sértik, érdekeit kárositják, törekvéseit, tendenczáit és érzületeit féreértik. Mi tehát nem hiszszük, hogy azon a napon, a melyen birni fogják a török és a görög kormány igéreteit, a választott bíróság lehetséges lesz. A meddig számba nem vesszik az összes elemeket, melyek a vitás kérdésben érintvék, mindaddig szünetlenül fenn fog állani az a kérdés, hogy mikép hajtsák hát végre a hatalmak határozatait.

A dunai bizottság üléseiben eddig, a sokat hirdetett európai egyetértés nagyobb illusztrálására, nem kevesebb, mint három különböző javaslat állott egymással szemben. A „Polit. Corr.“ galaczi jelentése ezeket igy specifikálja: Ausztria-Magyarország, Németország és Olaszország delegatusai; „a vegyes bizottság“-ra nézve az összes kérdéseknek többség utján való eldöntését s a szavazatok egyenlősége esetére az elnök döntő szavazatának elismerését inditványozták; az angol delegátus az egyhangu szavazat által való határozást javasolta, fentartván minden kormány számára az apellácziójogát a vegyes bizottság minden határozata ellen az európai dunai bizottsághoz; végre az orosz delegátus szintén az egyhangu szavazást inditványozá, de ugy, hogy a „vegyes bizottság“ tagjai az „európai bizottság“ egy állandó választmányához apellálhassanak. Ekkor azután a német delegátus következő közve-

AZ „EGYETÉRTÉS” TÁRCZÁJA.

Névjegyek és ajándékok ujévkor.

— Az „Egyetértés“ saját levelezőjétől. —

Páris, decz. 20.

Ha nem tévedek, ugy önöknél Budapesten avagy Bécsben fedezték föl azt a reformot: az uj év alkalmából szokásos névjegy-kicserélés alól magát fölmenteni, egy e czélra kiszabott váltságdijjal, mely azután jótékonyságra fordittatik.

Én nem helyeslem ezt az ugynevezett reformot, nem mivelhogy iszonyatosan buta, de egyszerüen azon okból, mert a kérdésben forgó szokást illetőleg semminemü reformra szükség nincsen.

Ha a névjegy-kicserélés divatja nem léteznék, ki kellene azt találni.

Kétségtelen, miszerint e divatnak is, mint minden dolognak, meg van jó és rossz oldala, de, ha latba vetjük ezeket, az utóbbi alig vehető tekintetbe.

Azt mondják, a névjegyek szétküldözgetése időt rabló robot és e haszontalanság sok pénzbe is kerül.

Ez egyszerüen nem igaz!

A legtöbb halandónak nincsen valami nagyon kiterjedt ismeretségi köre.

Egy negyed óra alatt kényelmesen föl lehet irni a boritékon az 5—10—15—20 czimet, mert rendesen alig van ennél több olyan ismerős, kivel névjegyet illik cserélni és ezek szétküldözése annál kevésbbé kerülhet sokba, mert a postadij ez alkalomból 15 czentimesről egyre szállittatik le.

Egy és több száznyi névjegy szétküldése sem igényel valami óriási munkakifejtést és a költség mindig semmis.

A mi azokat illeti, kik hivatalos állásuknál avagy személyes kiválóságuknál fogva kilogramm — avagy épen mázsaszámra kapják a névjegyeket, mivel az illendőség ugy hozza magával, hogy mindegyikre a saját névjegy elküldésével kell válaszolni, kétségtelen, hogy ez nem mulatságos dolog, mely bizonyos összegbe is kerül.

De ezeknek a kivételeknek szokott lenni olyan emberük, kire az illem-robotot rábizhatják és a nehány aranynyi költség alig fogja tárczájukat száraz betegségbe ejteni.

* * *

Fentebb mondám: ha a névjegy-kicserélés divatja nem léteznék, ki kellene azt találni.

A névjegy mintegy nefelejts virágja a társadalmi érintkezéseknek.

Ha nem találkoznak többé, csak ritkán vagy épen nem, azokkal, kiket szeretünk, szép, ha időről időre jelét adjuk annak, hogy nem felejtettük el egymást.

A darabka papiros, melyre a néven kivül mi sines irva, némaságában sokat tud néha mondani; csakugyan alig lehet valaki irányában diszkrétebb módon rokonszenvünket, hálánkat, köszönetünket, részvétünket, szeretetünket, tiszteletünket kifejezni.

A nevünket viselő darabka papiros néha ékesszólóbban tud beszélni telefirkált iveknél, ezenkivül vannak a társadalmi érintkezésnek olyan esetei, melyekben kivánságainkat, óhajainkat lehetetlen volna másképen kifejezni, ha nem e kártyával.

Igy például engem bemutatnak valakinek, kivel egy közös ismerősünknél találkozom.

Ön tudja, hogy a világi életben mit jelent az ilyen bemutatás.

Azt, hogy szétmenve, ugy tegyünk, mintha sohasem láttuk volna egymást.

Föltéve, hogy ő vagy én szeretnők folytatni az ismeretséget!

A kényes esetet a névjegy oldja meg.

A bemutatás utáni napon én elküldöm neki az enyémet. Ha ő hasonlóan válaszol, akkor az azt jelenti, ha ezután találkozunk valahol, ismerősöknek tekinthetjük magunkat.

Különben én nem a névjegyről általában akarok itt szólani, de csupán arra utalni, hogy nagyon helyesen cselekszünk, ha megtartjuk a régi jó szokást és az ujév alkalmából elküldjük közeli és távoli ismerőseinknek névjegyünket.

Páris nagyon kedvezőtlen talaj az emlékek kultiválására; a zajos és lázas nagyvilági élet ugy hozza magával, hogy az ember hamar elfelejti azokat, kiket nem lát vagy helyesebben nem felejti el, de nem ér rá rájuk gondolni.

Többféleképen nevezték el Párist: a világ agyvelejének, világosságának: a feledés városának is lehetne hivni.

A visszaemlékezés az együttlétre olyan lényekkel, kiket szerettünk, egyik leggyengédebb és legédesebb gyönyörét képezi az életnek.

A mindennapi élet küzdelmei, a nagyvilági exisztenczia folytonos elfoglaltságaival, szórakozásaival, nem igen juttatnak a léleknek időt a mult emlékeiben való ringatódzásra.

Minden évben van egy nap, mely a holtaknak vala szentelve; kegyelettel gondolunk ekkor azokra, kik nincsenek többé!

Miért ne legyen az évnek olyan napja is, mely az élőknek van szentelve, hogy szeretettel gondolhassunk akkor azokra, kik még megvannak, de tőlünk távol, s kiket ritkán, avagy soha sem látunk.

Az ujév alkalmából érkező névjegy egy-egy nefelejts virág, mely nekünk azt mondja: „Emlékezz reám!“

* * *

Ha azonban az ujévből kifolyó szokásokat illetőleg valamit reformálni kell, ez bizony ráférne az ujévi ajándékokra.

Én itt nem azon ajándékokról beszélek, melyekre azon személyek, kik az egész éven át nekünk szolgálatot teljesitenek, valóságos jogot formálnak.

Megvallom, én nem vagyok ellensége az ajándékoknak, a mi ezen személyek egy részét illeti: igy például a levélhordó, ki ezer és ezer levelet és ujságot hoz nekem ingyen, örömmel adok neki cserében kalendáriumjáért 20 frankot, a házmesternek 50 frankot, annyival inkább, mert Párisban ők nem kapnak semmit sem a kapu-nyitásért, a „sperrgeld“ nincs it divatban.

Kik irányában az ember nincsen lekötelezve, azoknak egyszerüen nem kell adni semmit sem.

Kiki csak magának számithatja be, ha nagylelküségót ki hagyja aknázni.

Nem igy van ez az ujévi ajándékokkal, melyeket a párisi szokás ránk férfiakra kényszerit, azon nők irányában, kikkel baráti avagy ismeretségi érintkezésben állunk, különösen akkor, ha házukba járatosak vagyunk.

A bon ton ugy kivánja, hogy mindezen nőknek minél kecsesebb csecsebecséket és tárgyakat ajánljunk föl az uj év alkalmából hódolatunk jeléül.

A ki ezt nem cselekszi, arról azt mondják, hogy nem tud illedelmet.

Bizony nagy dolog az, ezt az ujévi kérdést sikerrel megoldani.

Sok tapintat és világismeret kell erre.

Általános szabályokat nem lehet fölállitani. A czél, hogy az ajándék jól legyen fogadva.

Hacsak különös körülmények erre jogot nem adnak, ékszert nem illik fölajánlani. A csecse-becse, a mütárgy sokba kerülhet, de nem szabad ennek látszatával birni.

A legközönségesebb ilynemü ujévi ajándékokat képezik azon kecsesnél kecsesebb, csinosnál-csinosabb csecsebecsék, melyek a czukrászat remekmüveit tartalmazzák.

Mindazon férfiak, kik csak egy keveset is tartanak szalonférfi reputáczijukra, nem kompromittálhatják magukat e nagyon is közönséges ajándékkal.

Nekik valami extrával kell kedveskedni, mely kellemesen lepje meg a nőt és ékesen szóló bizonyságot tegyen a fölajánló müértelméről, szellemességéről.

Nagyon elharapódzott szalonjainkban az a csunya divat, hogy a hölgyek az ujév utáni héten szalonjukban kiállitják az ajándékba kapott tárgyakat.

Lehetne mondani, miszerint ez a közszemlére bocsájtása az ujévi ajándékoknak csak azért történik, hogy mi férfiak minél inkább kitegyünk magunkért.

A kiben csak egy cseppnyi hiuság és önérzet van, mindenkép azon lesz, hogy szégyenben ne maradjon.

* * *

Ez a szokás, mely ilynemü elfajulásában nagyon csunya, sok gondot okoz nekünk férfiaknak és rendesen sokba is kerül.

Gondolja csak annak kényes helyzetét, ki sok házba járatos és kinek következésképen nagyon sok nőismerőse van s kinek tárczáját igen érzékenyen sujtaná a több ezer franknyi kiadás, ilyen haszontalanságokra.

Én januárius elején valamennyi nőismerősömnek könyvmutatót fogok küldeni.

Rajzolómmal készittettem szines velin papirkán egy „hol a maeska?“ rajzot, melyben keresgélés után az illető nőnek arczvonásait föl lehet ismerni.

A szerint, a minek az illető nő szeret leginkább látszani, a „hol a maeska?“ rajznak ilyen czimjei vannak: „keresd a legszellemesebb asszonyt!“ „keresd a párisi szalonvilág királynőjét“ és igy tovább.

A rajz keretbe van foglalva, a selyemszalagra nevem kezdőbetüi himezvék.

Egy-egy ilyen könyvmutató 4 frankba kerül és én azon édes reményben élek, hogy több sikert fogok aratni ezzel a csekélységbe kerülő ujévi ajándékkal, mint sok olyan, ki százakat adott ki egy-egy tárgyra.

* * *

Azt mondják, hogy az alkalomnak egyetlen egy hajszála van.

Ujévről beszélve, én megragadom az alkalomnak egyetlen hajszálát, hogy az Egyetértés azon olvasóinak, kik igénytelen karczolataimat figyelmökre méltatják, boldog ujévet kivánjak, egyuttal elnézésüket kérjem azon unalomért, melyet nekik okozhattam.

Bariche.

Bőkezü uzsorás.

— REGÉNY — 20

Irta DEGRÉ ALAJOS.

MÁSODIK KÖTET.

IX.

(Folytatás.)

Berta nem egyszer elpirult, ha eszébe jutott mily méltatlan és igaztalan bánt e jó lélekkel.

Janka éles esze azonnal kitalálta, hogy mi fordult meg Berta fejében, mire aztán sietett vami uj szivességgel lekötelezni kis ellenségét. Ehhez járultak még a mindennapi meglepetések; ma egy

itő javaslatot tett: Közigazgatási kérdések ben többség határoz, szavazatok egyenlősége esetén az elnök döntvén; elvi kérdésekben egyhangu szavazat kivántatik — meg nem egyezés esetén hivatkozásnak lévén helye az európai dunai bizottságra." A legtöbb delegátus csatlakozott a nézethez.

Az uj bankó.

A hivatalos lap karácsonyi száma a pénzügyminiszter következő rendeletét közli:

Az osztrák-magyar bank 1881. évi január hó 3-án az osztrák-magyar bank czimével ellátott, 1880. évi május hó 1-éről keltezett osztrák értékü 10 forintos bankjegyeknek kiadását megkezdi, és a jelenleg a „szabadalmazott osztrák nemzeti bank" czime alatt forgalomban levő 1863. évi január hó 15-éről keltezett osztrák értékü 10 forintos bankjegyeket bekivánja és bevonja.

Az osztrák-magyar bank alapszabályainak (1878. évi XXV. törvényczikk) 89. §. alapján, a magyar királyi kormány és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok cs. kir. kormánya, az osztrák-magyar bank főtanácsával egyetértőleg elhatározták, hogy a bevonás, az osztrák-magyar bank mellékelt hirdetményében foglalt határozmányok szerint történjék.

E hirdetmény következőleg hangzik:

1881. évi január hó 3-án valamennyi bankintézetnél az osztrák-magyar bank 1880. évi május hó 1-ről keltezett 10 frtos bankjegyeinek kiadása kezdetét veszi.

Ezen uj bankjegyek leirása a jelen hirdetmény függelékében fog közzététetni.

A jelenleg „szabadalmazott osztrák nemzeti bank" czime alatt forgalomban levő, 1863. évi január hó 15-ről keltezett osztrák értékü 10 forintos bankjegyek bekivántatnak és bevonatnak.

A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok csász. kir. kormánya és a magyar kir. kormány e tekintetben, egyetértve az osztrák-magyar bank főtanácsával (alapszabályok 89. czikke), következőket állapitották meg:

1) A jelenleg forgalomban lévő, 1863. évi január 15-ről keltezett osztrák értékü 10 forintos bankjegyek az osztrák-magyar bank fő- és fiókintézeteinél 1881. évi szeptember hó 30-ig fizetés és kieserélés utján elfogadtatnak.

2) 1881. évi október hó 1-től — 1881. évi deczember hó 31-ig a bevonatni rendelt, 1863. évi január hó 15-ről keltezett osztrák értékü 10 forintos bankjegyek az osztrák-magyar bank főintézeteinél Bécsben és Budapesten fizetés és kicserélés utján még elfogadtatnak ugyan, a többi bankintézetnél azonban már csak kicserélés utján vétetnek át.

3) 1882. évi január hó 1-től kezdve, a bekivánt, 1863. évi január hó 15-ről keltezett osztrák értékü 10 forintos banjegyek az osztrák-magyar banktól többé fizetés gyanánt el nem fogadtatnak, ugy, hogy 1881. évi deczember hó 31-vel a bekivánt osztrák értékü 10 forintos bankjegyek bevonatásának végső határideje letelik. Ezen határnaptól kezdve azonban ezen bekivánt bankjegyek az osztrák-magyar bank főintézeteinél Bécsben és Budapesten kicserélés utján még elfogadtatnak. Ilyen bankjegyekért való kárpótlás a fiókintézeknél csakis különös kérelemre az osztrák-magyar bank főtanácsának engedélyével teljesittetik. Ezen engedély kieszközlése végett a megtéritendő bankjegyek a fiókintézekhez jegyzék (Cossignation) kiséretében nyujtandók be.

1887. évi deczember hó 31-diki után az osztrák-magyar bank már nem köteles (alapszabályok 89. czikke), a bekiván, 1863. évi január 15-ről keltezett osztrák értékü 10 forintos bankjegyeket beváltani vagy kicserélni.

Kelt Bécsben, 1880. évi deczember hó 24-én.

OSZTRAK-MAGYAR BANK:

Moser A. s. k.,
kormányzó.

Rust s. k., főtanácsos. **Leonhardt** s. k., vezértitkár.

Az osztrák-magyar bank 1880. évi tiz forintos bankjegyének leirása a következő: Az osztrák-magyar bank 1880. május 1-ről keltezett 10 forintos bankjegyei 132 milliméter szélességü és 90 miliméter magasságu rétformával birnak, a vizjel nélkül készült papiron kettős nyomtatást mutatnak, egy oldalon német, más oldalon magyar bankjegy-szöveggel.

A tulajdonképeni 122 miliméter széles és 80 milliméter magas bankjegykép közepén egy derékszögü, 58 milliméter széles és 40 milliméter magas, világosbarna alapszinü irásmezőt mutat, sötétkék szinben nyomtatott derékszögü kerettel beszegve, mely a bankjegykép összes többi terét teljesen elfoglalja.

Ezen sötétkék keret egységes rajzolásában nyolcz mezőre való felosztást tisztán fölismertet, melyek közül három-három egymás fölött csoportosuló mező a bankjegykép jobb- és baloldali részét arányos elrendezésben képezi, mig a többi két mező az irásmezőt fölül és alul egész szélességében berekeszti és egyszersmind a keret két oldalrészét egymással összeköti.

A bankjegykép ezen két hármas felosztásu, egymással egyenlő oldalrészének mindegyike felső derékszögü mezejében az arabs „**10**" számot világos szinnel köralaku ékitményben, a német szöveg oldalán: „Zehn Gulden" a magyar szöveg oldalán: „Tiz forint" körirattal tartalmazza. A két oldalrész ezen felső mezői a keretnek az irásmező fölött levő része által köttetnek össze, melyben antiqua-betükkel világos szinnel nyomtatva ezen szavak; „Zehn Gulden", illetőleg; „Tiz forint", hosszukás diszitett táblán mutatkoznak.

A bankjegy német, valamint magyar oldalán, a két oldalrész középső mezőiben, kör-alaku keretben egy és ugyanazon eszményi női fő van elhelyezve és pedig ugy, hogy az egyik oldalrész feje a másik oldalrészen levő főnek tökéletes tükörképe. A bankjegyen tehát egy és ugyanazon fő négyszer mutatkozik kétféle fordulatban és világitásban, tekintetét mindig az irásmező felé irányozva.

A bankjegykép két oldalrészének alsó mezői derékszögü diszes ékitményben, mely az előbb emlitett fej-rajzok kör-alaku kereteihez szorosan csatlakozik, a bankjegyek hamisitására szabott büntetésről szóló törvényes határozmányt mikroskopikus irásban tartalmazzák. Ezen büntető határozmány szövege a német oldalon következőképen hangzik:

„Die Verfälschung (Nachmachung oder Abänderung) der von österreichisch-ungarischen Bank ausgefertigten Noten wird in beiden Theilen des Reiches als Verbrechen der Verfälschung öffentlicher Kreditspapiere nach den Bestimmungen der Strafgesetze bestraft."

és a magyar oldalon következőképen:

„Az osztrák-magyar bank által kibocsátott jegyeknek hamisitása (utánzása vagy megmásitása) a monarchia mindkét részében mint nyilvános hitelpapirok hamisitásának bűntenye a büntető törvény határozmányai szerint büntettetik."

Ezen szöveg, a derékszögü alapformának megfelelőleg, igen keskeny sötétkék kerettel van beszegve, melyből apró világos antiqua-irásban ismételve a bankjegy német szövegü oldalán e kitétel: „10 Gulden" és a magyar szövegü oldalán: „10 forint" előtünik.

Az összeköttetés az oldalrészek két legalsóbb mezeje között a sötétkék bankjegykeret kiegészitése czéljából diszes ékitmény által eszközöltetik, melynek közepén tojásdad foglalatban mongramm látszik. Ez a német oldalon a német nyelvü bankczég „(E). U. B." kezdőbetüit, a bankjegy magyar oldalán a magyar nyelvü bankczég „O. M. B." kezdőbetüit tartalmazza. A monogrammtól jobbra és balra az antiqua-betükkel nyomtatott „Zehn", illetőleg „Tiz" szavak ugyancsak diszes kikerekitett foglalatban vannak elhelyezve.

Az összképet, melynek egyes diszitményei számos mikroskopikus ékitményekből állanak, irásszalag szegi be ezen sokszorosan ismételt szavakkal: „Zehn Gulden", illetőleg „Tiz forint." Ezen irásszalaghoz végső befejezés gyanánt csipkeszerüen rajzolt ékitmény csatlakozik, melynek szabályosan ismétlődő részeiben mindig a „**10**" szám mutatkozik.

Egészben tekintve, a tiz forintos bankjegy német és magyar oldala két hasonnemü kép gyanánt tünik elő, mely csak a szöveg nyelvi különbségére és az ékitményi részletek egyes csoportjaira nézve különbözik egymástól.

A bankjegy alapja, a mint az különösen a középső irásmezőn és a bankjegy szélén szembe tünik, apró, egyenméretü, harántos keresztecskékből (X) álló világosbarna finom ékitményből áll, melyben a mikroskopikus „10" szám számtalan szabályos ismétlődésben ujra és ujra előfordul.

A szószerinti bankjegy-szöveg, melyet a német és a magyar oldalon a bankjegy középső mezeje a bank czégjegyzésével együtt tartalmaz, a német szövegben következőképen hangzik:

„Die österreichisch-ungarische Bank bezahlt sofort auf Verlangen dem Ueberbringer gegen diese Anweisung bei ihren Hauptanstalten in Wien und Budapest Zehn Gulden österr. Währung in gesetzlicher Münze. Wien, 1. Mai 1880.

OESTERREICHISCH-UNGARISCHE BANK.

A. Moser,
Gouverneur.

Wodianer, Generalrath. **Leonhardt,** Generalsekretär.

és a magyar szövegben következőképen:

„Az osztrák-magyar bank ez utalvány átvétele mellett bécsi és budapesti főintézeteinél fizet legott kivánatra az előmutatónak osztrák értékü Tiz forintot törvényes érczpénzben.

Bécs, 1880. május 1-én.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Moser A.,
kormányzó.

Wodianer. főtanácsos, **Leonhardt,** vezértitkár."

A bankjegy német szövege fölött az irásmezőben a sorozat megjelölése, a bankjegy magyar szövege fölött ugyan olyan helyen a bankjegy száma vörös szinben látható.

Bécs, 1880. évi deczember hó 24-én.

VIDÉK.

Zemplénmegye alispánjától veszszük a következő sorokat:

S.-A.-Ujhely. decz. 25.

Mint Zemplénmegye alispánja kötelességemnek tartom az „Egyetértés" tegnapi számában megjelent közleményt helyreigazitani. Az árvaszék pénztárának rendbehozatala e közleményben különben is csak mellesleg levén érintve, — erre nézve csak azt jegyzem meg, hogy a mi e téren történik — a belügyministerium utasitása szerint történik. A közlemény tulajdonképeni leleplezése, mintha megyénk sztropkói és varannói járási szolgabirái a ministeriumtól az inség enyhitésére a megye rendelkezésére bocsájtott segély-összegeket hütlenül kezelték volna, valótlan. Az inség enyhitésére a nm. ministerium négy különböző czimen tetemes összegeket bocsátott megyénk rendelkezésére, — a melyek közül kettőről már véglegesen be is számoltunk; a másik kettővel is tisztában vagyunk. A stropkói és varannói szolgabiráknál — valamint a többieknél is — ezen pénzek kezelését nem én — de főispánunk vizsgálta meg, és rendben találta. A stropkói szolgabirónál nem is tartottam a tiszti ügyész közbenjöttével semmi vizsgálatot; — de igenis a varannóinál; de nem az inséges pénzek, hanem a közmunkaváltsági hátralékok miatt; azonban itt sem találtunk sikkasztást vagy hiányt, csak rendetlenséget és erélyhiányt, a mely miatt a behajthatatlan hátralékok a községeknél a hatezer forintot megközelíték. De már ezen is nagy részben segitve van. Matolai Etele, Zemplénmegye alispánja.

* **Biharmegyében** — mint Nagyváradról irják — az árvaszéknél oly annyira megszaporodtak a teendők, hogy daczára azon két napdijas ülnöknek, kiket a belügyminiszter a törvényhatóság indokolt felterjesztésére engedélyezett, a folyó hóban megtartott számonkérő-szék alkalmával még mindig 1458 darab elintézetlen ügy mutattatott ki. Az apadás az utolsó három hónapban, daczára a tisztviselők megfeszitett munkaerejének csak 183 darab volt. Miután a két napdijas árvaszéki ülnök csak az év végéig van engedélyezve, a törvényhatóság felterjesztést fog intézni a miniszterhez, hogy a szükséges munkaerő legalább ujabb három hónapra engedélyeztessék.

* **Szabolcsmegyében** a függetlenségi pártnak november 13-án tartott megyei szervezkedő gyülése után, melyen a megyei értelmiség — régi Deák és balközép pártiak — oly teljes számban volt képviselve, hogy ujabb időben a megyében egy párt gyülés sem dicsekedhetett oly számos és fényes összejövetellel — választó kerületenként most veszi kezdetét a pártszervezkedés. A választókerületek között — eddigi tudomásunk szerint — valószinüleg a kisvárdai választókerület lesz az első, mely e részben a kezdeményezést immár megtette. E kerület eddig Pilissy László egyesült, vagy mérsékelt ellenzéki követ által volt képviselve az országgyülésen. Hogy jövőre függetlenségi párti képviselőt választ a kerület — az bizonyos, mert itt számbavehetőleg más országos párthoz tartozó választók nincsenek. A megyei pártgyülés által ezen kerületből kiküldött választmány a pártgyülés összehivására Okolicsányi Menyhért karászi lakos nagybirtokost kérte fel, ki azelőtt Deákpárti volt, de ma a függetlenségi pártnak hive, s mint ilyen szivesen tett eleget a felkérésnek. A meghivók a karácsonyi ünnepek alatt küldetnek szét, következő tartalommal: Felhivás! Politikai viszonyaink szükségessé teszik, hogy az országos pártok elvi alapon szerveztessenek. A közelebb lefolyt idők eseményei a „függetlenségi" elnevezés alatt alakult országos politikai pártot tüntetik fel, mint olyat, mely párt mindnyájunk előtt ösmeretes, elvei megvalósitásával Magyarország politikai és közgazdasági érdekei parlamentaris uton megvédhetők és visszaszerezhetők. E nézet vezette a függetlenségi pártnak a megye területén lakó hiveit, midőn mult hó 30-án a pártnak megyei szervezkedő gyülését megtartották, mely gyülésen a függetlenségi pártnak választó kerületenként való szervezése elhatároztatott. Az ezen czélból kiküldött választmány megbizásából alólirottnak jutott a polgári kötelesség a kisvárdai választókerületben lakó elvtársaimat pártszervezkedő gyülésre meghivni. Mely kötelességnek megfelelően a midőn tudatom, hogy pártszervező gyülésnek Kisvárdán a nagy vendéglő termében leendő megtartására határidőül 1881. évi január hó 5-ik napja d. e. 10 órára tüzetett ki, egyuttal vagyok bátor a t. elvtársakat tisztelettel felhivni, hogy a gyülésen minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Hazafiui tisztelettel Karász, 1880. decz. 24. Okolicsányi Menyhért.

* **Liptómegye** közönsége az 1880. deczember 30-án a közigazgatási bizottságból törvény szerint kilépő 5 tag helyébe: Povolny László, Pataky István, Lányi Bertalan, Vitális Péter és Ullmann Frigyes bizottsági tagokat választotta meg, kiknek megbizatása 1881. január 1-től 1882. deczember 31-ig tart.

* **A pápai 48-as párt** megalakulása czéljából — irja a „Pápai Lapok" Paál István lelkes hangon szerkesztett aláirási felhivást köröztet egy szükebbkörü értekezlet megbizása következtében. — Ha az aláirók száma a 100-at meghaladja, az alakuló közgyülés meg fog tartatni. — Az aláirási felhivás a 48-as jelzőt használja, a miért többen, kik, habár országos párt nélkül, most is a volt balközép álláspontján közjogi ellenzéket képeznek, vonakodnak az aláirástól, — igy valószinü, hogy a „közjogi ellenzék" czimét fogja a párt felvenni.

* **Nagy-Kanizsáról** irják az „Országgyülési Értesitő"-nek, hogy Zalamegye közönsége meginditotta a tárgyalásokat az iránt, hogy Légrád mezőváros, mely jelenleg a perlaki járásba tartozik, a jó közigazgatás érdekéből közigazgatásilag a nagy-kanizsai járáshoz csatoltassék.

UJDONSÁGOK.

— decz. 26.

— Személyi hirek. Gróf Jazviszky Károly Lembergből, br. Kemény Gerő Tisza-Roffról, herczeg Thurn-Taxis nagybirtokos Temesmegyéből, Kohlhuber Nándor osztrák tábornok Boszniából és br. Perényi Erdélyből a fővárosba érkeztek. — B. Bánffy György, mint kolozsvári lapok irják, befejezte „A gólyakirály" czimü operettejét, melyhez a szöveget b. Kemény Endre irta. A darabot először Kolozsvártt, aztán a budapesti népszinházban fogják előadni.

— A német szinház tegnap minden tüntetés nélkül egész csöndben, ugyszólván alattomban kezdte meg előadásait. Az első előadás a zágrábiak javára volt s állitólag 700 frtot jövedelmezett. A közönség kizárólag a Teréz- és Lipótvárosból sereglett össze, egy oldal-páholyban azonban jelen volt Edelsheim-Gyulay tábornok és Thaisz Elek főkapitány is. Midőn a függönyt felhuzták, az egész személyzet egybegyült a szinpadon. Müller igazgató a lámpák elé lépett s beszédet intézett a közönséghez, hangsulyozva az ő keserves küzdelmeit s kitartását, melylyel végre is diadalra juttatta az igazságos ügyet. Igérte, hogy minden erejét arra fogja forditani, hogy a német müvészet Magyarország fővárosában erős gyökeret verjen, s „áldásos" befolyását mentől nagyobb mértékben gyakorolja az itteni közönségre. Beszédére a jelenvoltak számtalan hochot, sőt éljent mondtak, végül pedig két babér-koszorut nyujtottak át Müllernek; a koszoruk szalagjai magyar-gyalázó feliratokat viseltek. — Előadatott Suppé operetteje „Donna Juannita"; az előadás oly hallatlan rossz volt, hogy minden fogalmat meghalad. A szintársulat, mely a német „müvészetet" Magyarország fővárosában ujra meghonositani tette feladatává, a legkezdetlegesebb igényeknek sem felel meg. E társulat sehol, a világ egy nagy városában sem tarthatna egynél több előadást, s valóban mi sem jellemezheti azok értelmi szinvonalát, kik Budapesten német szinházba járnak, mint hogy előttök olyan előadásokat lehet tartani, mint a tegnapi volt a gyapju-utczában.

— Szöknek a rabok. A pestvidéki kir. ügyészség börtöneiben ma reggel 6 órakor egyszerre az a lárma támadt, hogy szöknek a rabok. — A nagy zajra Liszkay Imre fogházfelügyelő rögtön megjelent s körülvétette az őrszemélyzet által a megyeházat, mert a zaj alapos volt, a mennyiben három a budapesti törvényszék által hosszu időre elitélt fegyencz szökésnek indult. A tényállás a következő: Breczlmayer József 5 évre, Cserny József 3 évre, Lichtner Zsigmond szintén 3 évre elitélt betörők, Akimovics Pera 8 évre és Milovan Zakó 5 évre elitélt bankjegyhamisitókkal az első emeleten lévő 14. sz. alatti zárkában egy Sziksz Ferencz nevü fiatal német ember társaságában voltak elzárva. Az emlitett öt jó madár valószinüleg már régebb idő óta tervezte a szökést, de legalkalmasabbnak tartotta a kivitelt karácsony estére halasztani. Sziksz Ferencz ál-állitása szerint az emlitettek tegnapelőtt karácsony este csakugyan megkezdették a szökéshez való munkálatokat. Milován Zákó késsel őrizte Szikszet, hogy megmoczczani ne merjen mig a másik négy rab a fal kiásásával foglalkozott. A 14 sz. fogda ugyanaz melyből ezelőtt egy évvel a hirhedt Diamant Adolf társaival megszökött s melynek boltozata a megyeházi levéltárba szolgál. Az öt gazember fél 8 órakor este fogott a munkához; a fogházban levő polczokból kiszedték a nagy szegeket s ezzel nekiláttak a boltozat átfurásának. Ejtélutáni fél 1 órakor már sikerült nekik annyi téglát kiszedni, hogy az ezáltal támadt nyiláson egy ember teste átjuthatott. Ekkor aztán a levéltári deszkapadozatot kellett még csak átfurni s ez a mütét is sikerült. Egy lazán leszegezve volt deszka Breczlmayer erős megfeszitése folytán csakhamar engedett s igy a nyilás, mely a szökést lehetővé tette, készen volt. Először Lichtner Zsigmond, azután Cserny, végül Breczlmayer bujtak át. A visszamaradt kettő a zárkában várta mig a kiszökött czimborák a levéltárban a szökést biztossá tették. Ott nagy volt a munka, mert három ajtót, közte egy nehéz vasajtót kellett kifesziteni, hogy a megyeház folyosójára juthassanak. Ez is sikerült, de ekkor már az idő előrehaladt, fél 7 óra lőn s felkelésre csengettek. Császlay István börtönmester ekkor a zárkák felnyitását kezdte meg s midőn az emlitett 14. sz. zárkához közeledett, a visszamaradt Milovan Záko s Akimovics Péra már csak annyit mondhattak czinkosaiknak, hogy szökjenek, mert itt van Császlay. Császlay gyorsan áttekintette a helyzetet s lármát ütött. A felügyelő gyors intézkedése folytán Takács börtönmesterrel áthaladtak a megyeház udvarába, hova a szökevények időközben lepedőkkel leereszkedtek s megvonultak, mig a megyeház kapuját felnyitják. A nagy lárma által azonban felriasztva felszaladtak az emeletre, s látván nyomukba az üldözőket a nyitott folyoson, mely a megyeház két udvarát összeköti átjutottak ismét a börtönhelyiség udvarába, hogy az uralkodó zavart felhasználva, annak kapuján kiszökhessenek. Itt azonban Bay István őr utjokat állta. Az óriás testalkatu Breczlmayer szembeszállt az őrrel is, de végre is engednie kellett, mert a többi őrszemélyzet is elősietett s leütötték Breczlmayert. E közben Császlay és Takács börtönmesterek megfogták Lichtner s Csernyt. Most az öt jó madár lábbilincscsel van ellátva.

— Farkasok karácsonya. Háromszékből irják, hogy br. Apor Károly udvarába, Altorján, 49 farkas tört be egyszerre, decz. 21-én este. Kilencz darab sertést egy negyed óra alatt szétmarczangolva, iszonyatos orditással hagyták oda diadaluk szinhelyét.

— A vidéki hirlapirodalom köréből. Aradon karácsony első napján jelent meg először az „Arad és Vidéke" Borostyáni Nándor szerkesztésében. A lap az aradi függetlenségi párt közlönye; mutatványszámában a szerkesztő beköszöntőjén kivül politikai czikkeket közöl Lemberg Istvántól és Mezei Ernőtől, azonkivül gazdag és változatos rovatokkal rendelkezik. — Nagy-Váradon szintén tegnap indult meg a „Biharmegyei Lapok", mely a megszünt „Szabadság" helyett képviseli e városban a függetlenségi párt [illegible] veit. A lap szerkesztője Hegyesi Márton országgyülési képviselő. A mutatványszám három iven jelent meg érdekes és jol összeállitott tartalommal. — A „Debreczen", mely a debreczen-vidéki függetlenségi párt közlönye, megnagyobbodott s az eddiginél czélszerübb alakban jelenik meg. Örvendünk, hogy a függetlenségi párt vidéki lapjai számban és erőben egyre gyarapodnak.

— Hirek a városból. Pár nap előtt a várban, Tárnok-utcza 11. sz. alatti kocsmában egy ismeretlen 40 év körüli zsidó férfi iszogatott, egyszerre hirtelen összerogyott és meghalt. Hulláját a Sz. János kórházba szállitották. — Budapest rejtelmei. Löwy Anna szerecsen-utcza 17. sz. a. lakó özvegy magányzónő unokatestvérének felkeresése végett tegnap este 11 órakor a mező-utczában levő Freund-féle táncziskolába ment, de azt már nem találta ott. Későre járván az idő nem akart gyalog menni haza, s felkérte a tánczmestert, hogy hozasson számára egy bérkocsit. Pár percz mulva megérkezett a 294 sz. egyfogatu bérkocsi, s a nő lakását a kocsisnak megmondván, beült. A bérkocsisnak azonban a helyett, hogy a nő lakására hajtott volna, őrült sebességgel a városliget felé vette utját. A nő csak akkor vette észre, midőn már künn voltak s a kocsi egy fás ut közepén megállott. — A nő hirtelen kiugrott a kocsiból s elakart futni, de a bérkocsis utólérte és feltett szándékát rajta végre is hajtotta, sőt még pénzt is követelt tőle. A tett után a nőt vissza helyezte a kocsiba, s behajtott a Damjanich utczán át a dob-utcza sarkáig s ott a nőt kocsijáról leszállitotta, maga pedig villámgyorsan tovahajtott. A kocsi állitólag a vig-utczában lakó Weisz Adolf bérkocsis-iparos tulajdona. — Gondos gazdasszony. Karp Katalin asszony panaszolja, hogy tegnap délelőtt a gyapju-utczában dióval telt kosarát elejtette s mig a szétgurult diók összeszedésével fáradozott, 9 frtot tartalmazó pénztárczáját egy ablak-párkányra tette le s azt szépségesen ott is felejtette. Persze midőn a hiány észrevétele után visszament, a tárczának hült helyét találta.

— Félmillió egy jó szóért. A Déván megjelenő Hunyad czimü lapban olvassuk: Közelebbről számos megkeresés érkezett a helybeli róm. kath. lelkészi hivatalhoz valami keresztelő és esketési levelek tárgyában. Kérik ugyanis valami Dévay Imre, ennek két leánytestvére és atyja keresztelő, illetőleg esketési leveleit. Előbbi állitólag 1757-ben született; a leányok születési évét nem tudják, és a D. I. atyjáról azt állitják, hogy Dévának földesura volt. Ez okmányokra pedig azért volna szükségök az illetőknek, mert él valahol Magyarországban (a helység nevét titokban tartják) egy gazdag öreg asszonyság, ki állitólag Dévéról a jelzett Dévay családból származott ki, és most vérrokonokat keres, a kikre ráhagyhassa néhány milliót érő birtokát. A helybeli lelkészi hivatal születési és esketési anyakönyveiben azonban egyátalán semmi nyoma nincs annak, hogy itt Dévay-család élt volna valaha; Dévának meg egészen 1827-ig a gr. Haller-család lévén földesura, ez uton az illetők hozzá nem juthatnak a gazdag örökséghez. Azért most az egyik aspiráns kész fél milliót felajánlani annak, ki őt a helyes irányban képes eligazitani, azon feltétel alatt természetesen, ha a kezébe adandó fonallal ama néhány milliót érő birtok örökségébe juthat.

— Ismeretlen öngyilkos. Esztergomban f. hó 22-én a „Szerecsenhez" czimzett vendéglőben egy fiatal ember sziven lőtte magát. Zsebében egy Wimberger Lajos 4-ed éves technikus névre szóló névjegyet találtak, s az esetről a budapesti főkapitányságot rögtön azzal értesitette az ottani kapitányság, hogy Wimberger Lajos állitólag pesti illetőségü technikus ott sziven lőtte magát, egyuttal a holttest fényképét is megküldötte. A főkapitányság az egyetemen s több tanintézetben is kérdezősködvén a Wimberger Lajos név után, az mindenütt ismeretlennek találtatott; ily nevü tanuló Budapesten sehol beiratkozva nem volt.

— A rendeletek tárának nyomatása. A következő sorok közlésére kérettünk fel: A „Pesti Napló" deczember 24-iki reggeli számában azt állitja, hogy a törvények és rendeletek tárának nyomatása iránt a belügyminiszter három évvel ezelőtt árlejtés nélkül intézkedett; az idén tartatott ugyan offert-tárgyalás, de a vállalatot a belügyminiszter nem a legolcsóbb ajánlkozónak, hanem a Falk-féle könyvnyomdának adta ki. Erre vonatkozólag illetékes helyről kijelentik, hogy három évvel ezelőtt felszóllittatott a „pesti könyvnyomda részvény-társulat," az „Atheneum irodalmi és nyomdai részvénytársulat" valamint „Légrády testvérek" budapesti könyv- és kőnyomda tulajdonos czég, — ezen felhivásra azonban csak Légrády testvérek budapesti könyvnyomda tulajdonos czég, és a pesti könyvnyomda részvénytársulat pályázott. Ez ajánlatok szerint az egyes kiadványok előállitásáért követelt egységi árakat véve alapul, a a pesti könyvnyomda részvénytársulat 268 frt 25 krt, Légrády testvérek czégje pedig 250 frtot vett igénybe, minél fogva a szóban lévő kiadványok előállitásával Légrády testvérek czége, mint olcsóbb vállalkozó bizatott meg három évre. A jelen évben felszóllittattak az „Athenaeum" irodalmi és nyomda részvénytársulat, a „pesti konyvnyomda részvénytársulat" a „Franklin" irodalmi és könyvnyomda társulat és „Légrády testvérek budapesti könyv- és kőnyomda" tulajdonos czég. Ezen négy czég ajánlatai a következő eredményt mutatják ugyancsak az egységes árakat véve alapul: Franklin 282 frt 20 kr. Légrády 248 frt 50 kr. Atheneum 242 frt 40 kr. Pesti könynyomda-részvénytársulat 191 frt 50 kr. Ez a száraz tényállás, mely szemben a fentebbi állitással mutatja, hogy három évvel ezelőtt, ugy mint most, volt offert-tárgyalás s akkor ugy mint most a legolcsóbb ajánlatot tevőnek adatott oda a vállalat.

— Halálozások. — Lozsádi Izidor Dénesné fogarssi Lészay Zsófia asszony 58 éves korában Szászvároson meghalt. E hó 20-án temették el. — Szalay Gyula földbirtokos és tassi postmester tüdősorvadásban meghalt. A boldogult még csak 33 éves volt. — Borus Józsefné, Sepsy Klementin asszony 24 éves korában Szatmár-Németiben elhunyt. — Kisvárdán decz. 21-én temették el nyujtódi és ikafalvi Farkas István ottani birtokost. A boldogult 79 évet élt, s egyike volt a régi magyar társadalmi élet egyik typikus alakjának. Halála közrészvétet kelt. — A szombathelyi ferenczrendü szerzetesek veteránja, Zsálik Máté tiszt. kormánytanácsnok, kiérd. hitszónok és aranymisés áldozár a mult szerdán meghalt 88 évet élt. Béke poraikra!

— Szapora tenyészló. A kancza tudvalevőleg rendesen csak egy csikót ellik, nagy ritkán történik ugyan kettős ellés, de a csikók ilyenkor nem maradnak életben. A lótenyésztés évkönyveiben valószinüleg egyedül áll az az eset, hogy egy kancza három évben egymásután kettőset ellett. Gr. Schlick Erwin osztrák sportsman birtokában van most egy telivér kancza, a „Profétie", mely 1877-ben és 1878-ban gr. Forgách nagyszalánczi ménesében fedeztetvén, mindkét izben ikreket ellett, melyek azonban idétlenek voltak s csakhamar elvesztek. Tavaly a „Profetie"-t tulajdonosa Kisbérre vitette s ott a m. kir. államménesben „Verneuil" által fedeztetè, s a fenforgó különös körülményekre való tekintetből engedélyt nyert a kanczát vemhessége egész idején Kisbéren hagyni. Nem rég a kancza megellett s ismét két csikót hozott a világra; ezek egyike azonban már kimulva lett meg, a másik eleven volt s igen erősnek látszott. De e második csikó sem maradt életben, s két hét mulva szintén megdöglött.

— Kigyógyult az életunságból. Olvasóink még emlékezni fognak arra, hogy dr.

---

kis kézimunka, mely remeknek mondható, holnap valami kitünő bokréta, mely még tegnapelőtt Trieszt üvegházaiban diszlett; aztán valami kedvencz étel, melynek élvezetét az orvos nem ellenzé és százféle apróság, a miből a női leleményesség ki nem fogy.

Ép ugy félhomály derengett a szobában, Janka a felolvasást abba hagyta, s elkezdtek társalogni. Eleinte müvészi és irodalmi dolgokról, a zenéről, melyet mindketten szenvedélylyel gyakoroltak, aztán szép tájakról, utazásról.

— Ah, mond Berta, e téren szemrehányás illet engem. Hallottam szobalányomtól, hogy mily szép utazás volt tervben, s csakis rut betegségem okozta az akadályt, ámbár atyám annak daczára sem akart lemondani.

— Férfiak a gyöngédség ezen ágában kissé nehézkesek, az igaz, de atyád azért nem hogy erőszakolta volna a dolgot, de még ellenvetéseket sem tőn.

— Igen, igen! mondották, hogy ön volt, a ki minden szórakozást, élvet s mulatságot mellőzne.

— Habozás nélkül, esett szavába Janka, egész készséggel kötelességemhez láttam, a minek hál' isten jó eredménye nekem több örömet szerez, mint a félvilág ritkaságainak szemlélése szerzett volna. Nagy bajodban segitséget nyujtani, fájdalmidon enyhiteni szent feladatomnak ismertem; aztán fokról-fokra, időről-időre látni üdülésedet, mindjárt jutalmat nyujtott a kiállott nyugtalanság, félelem és szomoruságért, mert kedves gyermek! te igen-igen komoly beteg valál.

Janka beszélgetés közben Berta ágya szélére ült s kéz-kézben elmerengtek.

— Nem képzelheted, mily elégültté, boldoggá tesz engen felgyógyulásod. Ugy érzem, oly igazán sugja egy benső szózat, hogy lelkemnek nagy szüksége van rád.

E beszéd alatt Berta, a nélkül, hogy tudta volna mit csinál, Janka kezét csendesen ajkihoz vonta, s forró csókkal illette.

Janka örömsikoltással Bertára borult, s zokogás közt csókjaival elhalmozta.

Öt nappal később Berta megnyerte az engedélyt szobáját elhagyni. Gondosan felöltözködött, s első látogatását Jankánál tette, hogy megköszönje nagylelkü feláldozását, tanusitott részvétét s ritka kitartását.

Janka szivélyesen megölelte. Határtalan örömét nyilvánitá a szerencsés felgyógyulás felett. Azután mindkét kezével megragadta Berta kezeit, elérzékenyülve szemei közé nézett s megindulástól rezgő hangon mondá:

— Légy barátom. Én neked senkid és semmid sem óhajtok lenni, csupán barátod. Tudom, szemeidből olvasom, hogy egy odaadó, őszinte és szerető szivre van szükséged, nekem is. Tán azért vezérelt össze bennünket az ég, mert látva s ismerve elszigeteltségünket, egymásban és egymásért akarta nekünk az életet kedvessé tenni. Szeress kérlek, ha jobban ismerendesz, látni fogod, hogy méltó vagyok rá.

— Oh! ha tudnád, mond szemlesütve Berta, mennyi megbocsátani valód van. Én ellenséges indulattal viseltettem irántad.

— És most?

— Őszinte meghatottsággal kérek bocsánatot.

— Oh, oh! nekem nincs mit megbocsátani, de van annál több köszönni valóm. Ha vonzalmadat birom, boldoggá tesz az öntudat, hogy azt kérdemeltem, s nem alapszik futólagos csillogáson.

A két nő egymás nyakába borult.

Berta benső megindulással tért vissza szobájába.

Janka győzelmesen mosolygott utána e szókkal:

— Ez a kis majom nem fog többé harapni.

X.

A mit csak leleményesség, izlés, gazdaság és fényüzés felmutathat, Joszásy budapesti lakásán található; persiai szőnyegek, selyem s bársony kárpitok, hasonló függönyökkel; szobrok, olajfestmények s a legritkább déli növényzet remek csoportositása egy költői fogalom megvalósitásának elragadó képét nyujtja.

Janka lelke kéjben uszott a szemle megtartásakor. Sokat remélt, de a mit talált, várakozását messze felülmulta, azonban még sem mutatott meglepetést, sőt inkább itt-ott apró kifogásokat tőn, ámbár fejét kellett törnie, hogy ugyan min is lehetne fennakadni? mi is az, a mit ő jobban ért, s a mit szebben és jobban szokott meg? nagy és nehéz feladat, melyet neki minden áron meg kell oldani, különben e mindennapi emberek előtt vesztene felsőbbségi lényéből.

Midőn fogata előállt, édesen mosolygott, nem a szép hintó s drága lovak miatt, hanem mert a hintó ajtaján diszlik az ő családi báró-czimere, s cselédei a családi szinekbe öltözvék. Dobogó szivvel vetette magát a selyem vánkosok közé, s boldog érzelmek közt indult a sétakocsizásra.

A számüzetéséből visszahivott királynő nagyobb elégtétellel tartományán át diadalutját nem teheti, mint a minővel tette Janka sétakocsizását Pest utczáin. Saját fogata, czimere és szinei! kell-e ennél ajánlóbb megjelenés a rég nélkülözött világban?

A késő ősz daczára verőfényes szép nap volt; tömérdek kocsi robogott a városliget felé, Janka is arra vette utját. A köröndön egyik fogat a másikat kergette, a lovasok paripáikat ugratták, s a gyalogok élvezték a derült idő kellemeit; hullámzás volt mindenfelé, még a tó szinén is, hol a hattyuk és sajkák versenyt usztak.

A körönd felső részén, hol székek alkalmazvák, az előkelő világ kis gyülekezetet tartott egy része kócsijából, másik lóhátáról, némelyek pedig gyalog élénk társalgásba eredtek, a miért is a fogatok itt kissé megtorlódtak, némelyik keveset törődve a közönség kényelmével az ut közepén állt meg, sok a vendéglő melletti térségen sorakozott, a ki pedig nem tartozott a társaságba vagy ép bérkocsiban ült, iparkodott kibontakozva innen tovább hajtatni.

Egyszerre általános mozgás támad, ismeretlen főuri fogat érkezik, oly diszes, s annyira kiváló feltünőn szép lovakkal, hogy figyelmet ébreszt. A kocsi nem bir tovább haladni.

Egyik a másikától kérdi:

— Kié?

Senkisem adhat felvilágositást.

A kocsiban ülő nem tudja mi történt? kitekint s e pillanatban nevét hallja. Körülnéz, s ugyanazon hang ismétli:

— Janka! te vagy?

(Folyt. köv.)

Glück Ignácz törvényszéki orvos Vasmegye M. községéből egy hölgytől levelet kapott, melyben ez arra kéri az orvost, hogy e levélhez csatolt 3 frtért részére valami gyorsan ható mérget küldjön, mert határozott szándéka magát életétől megfosztani. Dr. Glück e levelet annak idejében a rendőrségnek adta át, mely a tény kideritése végett megkereste ama hatóságot. A vizsgálatnak meg volt az eredménye. A szóban forgó hölgy atyjával ugyanis — ki Vasmegyében tekintélyes állást foglal el, megjelent a m—i hatóság előtt. Itt az atya kijelenté, hogy csakugyan leánya irta e levelet, mely lépésre szerencsétlen házassága okozta kétségbeesése vitte. Leánya azonban most már kibékült sorsával s felhagyott minden öngyilkossági szándékkal.

— Ruhakiosztás. A helybeli izr. hitközség fi-iskolájában ma szép és megható ünnepély folyt le. Ez alkalommal ugyanis nem kevesebb mint 250 szegénygyermek láttatott el a szükséges téli ruhával, melyet nemesszivü emberbarátok s a pesti izr. hitközség adományoztak. Miután a gyermekek a kiosztott ruhát felöltötték az iskola disztermében gyültek össze. Tiz órakor jelent meg Schweiger Márton hitközségi elöljáró s dr. Goldzieher Ignácz hitközségi jegyző, mire az ünnepély egy ima elmondása után kezdetét vette. Ennek végeztével Seligmann Lázár igazgató emelkedett hangu beszédben fejtegette a gyermekek előtt a szeretet s háladatosság üdvét, megemlékezett azon nemes szivü alapitókról, kik alapitványaikkal lehetővé tették, hogy évenkint nagyobb számu szegény sorsu tanuló ruhával elláttassék, végül köszönetet mondott az elöljáróságnak emberbaráti szeretetének ez ujabb jeleért, mely épugy buzditólag hat a tanitótestületre mint a gyermekekre. Beszéde végeztével egy gyermek lépett elő s saját, valamint szegény sorsu tanulótársai nevében köszönetét mondott az adományért, igérvén, hogy ezt azáltal fogják meghálálni, hogy iparkodni fognak, miszerint hitsorsosaik becsületére s a haza diszére váljanak. Végül Schweiger Márton mondott néhány buzditó szót a gyermekekre, mire az ünnepély véget ért.

— A Cor. Bureau azzal a karácsonyi ajándékkal kedveskedett a hirlapoknak, hogy táviratait oly magyar forditásban küldi meg, melyet csak akkor érthetünk meg, ha előbb nagy fáradsággal visszaforditjuk németre. Ha sikerült kitalálnunk, hogy hangzott az illető távirat eredetileg németül, akkor lefordithatjuk azt ujra magyarra, de ha ez nem sikerül mint hasznavehetetlent el kell dobnunk a táviratot. Reméljük a Cor. Bur. ujabb figyelmeztetésre nem fog várni.

— A Kaulla-féle botrányper. Mint tudjuk Kaulla bárónő több párisi lap ellen pert inditott, mert róla oly dolgokat közöltek, melyeket ő rágalmazásnak tart. A tárgyalás a mult csütörtökön (folyó hó 23-án) fél 12-kor kezdődött. Az ülés kezdetén derült hangulatot keltett az elnök azon kérdése: „Beidézték-e a tanukat?„ „Nem elnök ur," — volt a válasz. — „mert a tények bizonyitása csupán nyilvános személyek (köztisztviselők) elleni rágalmázási perben van megengedve, Kaulla bárónő pedig nem nyilvános személy." Először Jolibois Kaulla bárónő ügyvéde emelt szót. Jung ezredes az, — mond Jolibois, — ki a botrányt megkezdte. A helyett, hogy nejét védelmezte volna, rágalmakat eresztett világgá Allon lapjában s akként festette le nejét, mint a ki mindenre képes. A házasság 1861-ben Nizzában történt meg, noha a bárónő atyja hevesen ellenezte s a menyegzőn nem is volt jelen. Kaulla asszony nemes bajor családból származik, rendkivüli szépség volt és sokan imádták. Visszautasitotta egy öreg ur kezét, kinek 20 milliója volt; (mozgás) Jungot választotta, ki szegény volt; mert szerette. Jung féltékeny, szenvedélyes durva természetü. Rövid idon durvasága annyira nem ismert határt, hogy Kaulla bárónő 1865-ben kénytelen volt válópert inditani; noha házasságukból már két gyermek született. Az elválás megtörtént; a biróság a gyermekeket nevelés végett az atyának itélte, de megengedte az anyának, hogy azokat meglátogassa és az anyát egyuttal arra is kötelezte, hogy nevelésükre évenként 4000 frankot fizessen, mely összegről Jung nem tartozott számolni. Jung Eugéne nevü fiát a fléchei tüzériskolába adta féldij-fizetés mellett. Épen ez iskola parancsnoka az, kihez Cissey tábornok két ismeretes levelét intézte. Cissey tábornok nemcsak megirhatta, hanem meg is kellett irnia e két levelet. (Csodálkozás a hallgatóság közt.) Az egyik levélben a volt hadügyminiszter felkéri a Jung parancsnokát, szólitsa fel alárendeltjét, hogy Kaulla bárónőnek adjon engedélyt házvételre. — Kaulla bárónő Német- és Oroszországban élt, hol jövedelmeit tőkésitette; (mosolygás.) 350,000 frank megtakaritott pénze volt. Jung megtagadta az engedélyt. Ekkor kérte fel a bárónő Cissey tábornokot a közbejárásra. Jung az engedélyt ismét megtagadta. A második levél azt tartalmazta, hogy a bárónő engedélyt kért a katonai iskolában levő fia meglátogatására, mit az iskola parancsnoka meg is adott.— A gyermek azt hitte, hogy anyja meghalt; a látogatásra tehát elő kellett késziteni. A bárónő láttára a gyermek rendkivül elérzékenyült. Az anyát bántotta az, hogy fia félfizetéses helyen van s ezt az iskola parancsnoka előtt ki is jelentette. A parancsnok Cissey tábornokhoz utasitotta az anyát, ki a tábornokot felkereste; de vele soha sem volt olyan viszonyban, a minőt ráfogtak. Eugéne (a nagyobbik gyerek) több levelet irt a bárónőnek, melyek igy hangzanak: „1876. febr. 18. Kedves jó anyám! Szomoruan értesültem kedves nagyatyám betegségéről. Szeretném, ha nagyatyám megirná nekem, hogy te nem haltál meg, s a papa az, ki haragszik rád. Három napi szabadságot akartam kérni, hogy hamvazó szerdán láthassalak, de lehetetlen volt. Nem csodálkozom, hogy nagybátyám haragban van veled, miután ő a papával van. Késemet elkoboztattam. Szivemből csókollak, kedves anyám. Szerető fiad Eugéne Jung." A második levél szövege ez: „Kedves anyám! Valami visszaadta elégültségemet. Ez annak tudata, hogy nagybátyám visszatért hozzád. Elmondom atyámnak azt, a mit rólad gondolok. Megmutatom neki arczképedet. Ezek mellett biztos vagyok, hogy a nagy szünidőre hozzád mehetek. Szegény nagyapa! Jól tudom, hogy ő oly agg, hogy nem lehet meg nem halnia. Szerető fiad Eug. Jung." A harmadik levél: „Márcz. 18. Kedves jó anyám! Fájdalommal értesültem nagyatyám haláláról, ki téged védelmezett. Csak nagybátyám ne térne viszsza atyámhoz. Szerető fiad Eugéne Jung." A negyedik levél: „1876. márcz. 30. Kedves anyám! Nem tudom, mi történt. Apa irt a tábornoknak. Ma kivesz az iskolából. Nála végzem be osztályaimat Lilleben. Későbben ismét látlak, de nem egyhamar. Fiad, ki tégedet szivéből, teljes szivéből szeret Eugéne Young." A katonai intézet elhagyása után a gyermek még következő levelet irta anyjának: „Kedves anyám! Sainte-Périmeben voltunk, hol nagymama kényszerülve van zongora-leczkéket adni. X... asszony atyámmal lakik (itt nagyon közönséges, más szó van), s őt ugy követ, mint a kutya. Teodore (az ifjabb fivér), és én felfogjuk azt a hibát, melyet papa elkövet, hogy önmagánál hagyja és mi becsukjuk szobánk ajtaját, hogy vele beszélnünk ne kelljen. Ő kényszeriti apát, hogy csunya dolgokat mondjon nagymamának. Ő igen szépen fest porczellánra, de nem képes megfizetni a festékeket. Papa negyedét sem adja neki, a mennyire szüksége lenne. Küldj neki egy kis pénzt. Szerető fiad Eugéne Jung." Kaulla bárónő meg akarta látogatni anyósát Sainte-Périneben s ennek az anyós nagyon megörült, de ezt Jungnak rögtöni megérkezése megakadályozta. Kaulla bárónő ellenei azt állitják, hogy a fia által irt leveleket ő diktálta, vagy legalább is mintát küldött neki. Jung asszony azt erősiti, hogy ama levelet, melyet Eugéne későbben a „Figaro"-nak irt, s melyben anyjáról megvetőleg nyilatkozik, Jung diktálta s ez által az ártatlan gyermeket is a perbe vonta. E levélben a gyermek meggyalázta anyját, de az anya erre mégis igy válaszolt: „Kedves Eugénem! Azért irom neked e levélkét, hogy egész egyszerüen megmondjam neked: ha csalatkoztál, kimenteiek. Ha megcsaltak, megbocsátok. Mindenki kővel dob tégedet. Én nem türöm, hogy szenvedj, pártfogásom alá veszlek. Várj még nehány napig. Szeretlek, Anyád." Ezután Jolibois azokra tér át, kiknek neveivel a bárónőét oly szomoru összeköttetésbe hozták. Okmányokat hoz fel, hogy a bárónő nem találkozhatott Cissey tábornokkal ugy, a mint állitják. Ez hazugság. Kaulla bárónőt nem utasitották ki Francziaországból. Ez köztudomásu. Lopott-e okmányokat, állampapirokat? Hol? Mikor? Hogyan? Bizonyitékot, alapos gyanut, csak a legkisebb jelt mutassanak fel! Kiüzték-e Angolországból? Nem. Kiüzte-e Novikov asszony az ő szalonjából? Hazugság. Hiszen nagyvilági nő ezt nem is teheti. Ez csak a „Dame au Camelia" regényben fordul elő. Ezután Jolibois Trepov tábornok levelét mutatja fel, mely megczáfolja, hogy Kaulla bárónő Oroszországból kiüzetett volna. Jolibois nem hiszi, hogy a bárónőt azzal lehetne vádolni, hogy Trepov tábornok szeretője volt, hiszen a tábornok 80 éves és két golyót hordoz testében, melyeket Szasszulics Vera lőtt oda. A bárónő butoraiért önmaga fizette ki a 67,000 frankot, nem eszközölt ki nagyobbmérvü, de semmilyen megrendetést sem a hadügyminiszteriumtól senki részére. E történet nagyon szomoru. Elégtételt kérek, mely megtanitsa, hogy az apának nem szabad gyermekét az anya ellen ingerelni és nem szabad a férfiaknak a nőt sértegetni. A bárónő ügyvéde után Lachand védő ügyvéd szólt. Én Woestyne urat védem, — mond Lachand, — ki 6 havi fogsággal lakolt, mert Ney tábornoknak állitólag titokzatos dolgokat mondott el a hadügyminiszteriumról. A sajtó kötelessége világosságot terjeszteni. A sajtó két levelet közölt, melyek irtózatosak a bárónőre nézve, ki nem vádlottak, hanem férje ellen perel és kit mint távollevőt vádol. Ámde a bizonyitás nincs megengedve a bárónő ellen. Nem volt-e a bárónő a Cissey tábornok szeretője? Ezt kérdi Lachand, mintegy önmagához intézve a kérdést. A miniszter s a bárónő közötti viszony nem haladt meg bizonyos határt, mondja ön kedves kartárs; de mondja meg kérem — kérdi Lachand Joliboistól — milyen határnál szakadt meg? A bárónő megölte e szerencsétlent a közvélemény előtt. Ezt tagadni annyi, mint tagadni a világosságot, Cissey nem árult el titkokat. Nem, őt körülvették, elszéditették s a vén tábornok engedett; mert a bün minden korban édes. Az agg tábornok visszatért a bájos syrénhez. Tudják Párisban épen ugy, mint Szentpétervárott, Trepov tábornok is igen jól tudja, hogy ily szép asszonytól a bizonylatot megtagadni nem lehet. Szép asszony!? Igen, a ki nomád életet folytat, sokat élt a föld hatalmasai mellett és különös módon lett milliomossá. Kaulla báróné évenként 100,000 frankot költött el, de miből, honnan? Cissey nem adhatta neki, mert szegény volt; oda adta hát a becsületét. A bárónő nem tudja kimutatni jövedelmi forrásait. — Elnök: Jolibois ur, ki akarja ön mutatni védencze jövedelmi forrásait? Jolibois: (szárazon) Meg sem kisérlem és nem is akarok elnök urral vitázni. Végezetül Lachand előadja, hogy a bárónő örökösen utazott Londonba, Szentpétervárra, Párisba, stb. Erre 200,000 franknyi tőkéje nem volt elég. Veszedelmes asszony, nem, ő ügyes, merész és kalandornő. Ez nem elég. Tisztességesnek kell lenni. Ki hinné el, hogy Kaulla asszony tisztességes? Lachand után még több ügyvéd szólott vádlottak védelmére, kik semmi ujat nem hoztak fel. A tárgyalás eredménye, — mint legutóbbi számunk távirati rovatában közöltük, — az, hogy a „Woestyne" 25. „Petit Parisien" 300, a többi ujság mindegyike 150 franknyi pénzbirságra itéltetett.

— Mulatságok és tánczvigalmak. „Az ujpesti ifj. önképző és segélyző kör" január 22-én az ujpesti szegény tanulók javára egy tánczvigalommal és hangversenynyel egybekapcsolt mükedvelő előadást rendez. A kör eddig mindig kitünően sikerült mulatságai kezeskednek arról, hogy a kör a közönségnek ez alkalommal is kellemes estét szerez.

Rövid hirek. Járvány. A roncsoló toroklob ujra kiütött Dálnokban, Háromszékmegyében, s ijesztő mérvben szedi áldozatait. — **Tápió-Szele** és Farmos községek körorvosául f. hó 23-án 14 szavazattöbbséggel Szathmáry Király Béla ellenében dr. Jeszenszky Pál választatott meg. — **Mezöturról** irják a Vad. és Vers. lapnak hogy ott a mult hó hetedikén tartott nagy vadászaton körülbelül 40 vadász, 80 hajtó közremüködése mellett 145 nyul és 2 fogoly került teritékre. — **Adomány**. Kolozsvár városa az ottani egyetemi uj vegytani intézet épitkezési czéljaira ötvenezer téglát adományozott. Ezt a hivatalos lap azzal hozza köztudomásra, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a városnak, ezen a tudomány érdekében tett hazafias áldozatkészségeért, elismerését és köszönetét fejezte ki. — **Házasság**. G. Ember János szolyvai áll. iskolai tanitó legközelebb jegyet váltott M.-Szigeten Karácsoyi Anna kisaszonynyal.

—

A hivatalos lapból. Örökbefogadás. A király megengedte, hogy podhoráni Podhorányi Nándor eperjesi ügyvéd és birtokos nemes, Soóváry Árvéd katonai akadémiai nöyendéket, saját magyar nemessége, neve és czimerének átruházása mellett örökbefogadhassa.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter, dr. Szaniszló Albertet, a kolozsmonostori gazdasági tanintézet rendes tanárát, „az izlábu állatok fejlődési és biologiai viszonyaiból" egyetemi magántanárrá lett képesitése folytán, ezen minőségben megerősitette, dr. Váradi Antal budapesti főreáltanodai tanárt, és Bercsényi Béla szini tanodai helyettes tanárt, az országos szini tanoda drámai osztályához rendes tanárokká nevezte ki, Zaborszky Gyula horhii állami elemi népiskolai ideiglenes minőségü tanitót, állomásán végleg megerősitette. A pénzügyminiszter, Varga Ambrus fogalmazó-gyakornokot a kassai pénzügyi igazgatóságnál, II. osztályu pénzügyi fogalmazóvá, a kassai m. kir. pénzügyigazgatóságnál alkalmazott Troján István számgyakornokot, ugyanoda III. oszt. számtisztté nevezte ki.

Egylet. A „rajkai önkéntes tüzoltó-egylet" alapszabályai a bemutatási záradékkal elláttattak.

A családnevek magyarositása.

— decz. 26.

Ma délelőtt népes értekezlet tartatott a fővárosi iparosok köröben, mely a családnevek magyarositása fölött tanácskozott.

Az értekezletet Rubin József hivta össze s hosszabb beszédben megnyitotta azt. Beszédében utal azon nemzetiségi fajösztönre, mely a magyar nemzetben most erősebben ébredt fel, mint valaha. Az önfentartásból eredő nemes ösztön egyik részét képezi azon ügy, melyre az értekezletet összehivta. Kicsinynek látszik ez, hatása azonban messzire terjed. Példa erre II. József császár 1767. julius 23-iki rendelete, melylyel a germánizáczió érdekében meghagyta, hogy a zsidók német nevet tartoznak felvenni. Azóta van a zsidóknak nálunk családi nevük, a melyek majdnem kivétel nélkül németek.

Ezen körülmény sok rossz gyümölcsöt termett, itt az ideje, hogy ezen fölerőszakolt neveket polgártársaink lerázzák nyakukról. Magyarország törvényei a zsidók életét és vagyonát védi, őket a többi polgárokat megillető jogokkal felruházta, rajtuk kivül is sok igaz magyar embernek van idegen hangzásu neve, kik részint a költség; részint a fáradság miatt, mely a névmagyarositásával jár, részint talán az ily ügyekben való járatlanság miatt, vagy mert az idegen hangzásu nevekkel biró jelesebbjeinktől példát nem látnak, mások, mert szülőik nevének viselésével kegyeletet vélnek teljesiteni, végre vannak a kereskedelem és ipar körében, kik ismert czégük miatt nem magyarositották meg eddig neveiket s ezekről a külföld azt hiszi, hogy mindnyájan németek. Az értekezletet azért hivta össze, hogy lehetőleg ezen bal fogalmak megszüntetésére és a névmagyarositások elősegélyezésére egyesült erővel szélesebb körben lehessen müködni. Üdvözli a megjelenteket.

Az értekezlet magát megalakultnak kimondván, elnökének Rubin Simont, jegyzőnek Arany Sándort kiáltotta ki, mire a tanácskozás kezdetét vette és többek felszólalása után elhatároztatott: 1. Az értekezlet a névmagyarositás ügyének minél szélesebb mederben való kiterjesztésére, a kiterjesztés módjai meghatározására, a keresztülvitelben való hathatós közremüködésre, elnök, jegyző és 12 tagból álló végrehajtó bizottságot választ. A végrehajtó bizottság maga állapitja meg ügyrendjét. Tagjai a következők. Elnök: Rubin Simon, jegyző: Arany Sándor, tagok: Komlódy Gyula, Frank Antal, Steiner Samu és Hecht Fülöp. Az értekezlet felhatalmazta a végrehajtó bizottságot, hogy 8 taggal magát kiegészittesse. 2. Megbizatik a végrehajtó bizottság, hogy a névmagyarositási 5 frtnyi bélyegilleték törlését a kormánynál kérelmezze és a beadandó kérvényre aláirásokat gyüjtsön. 3. Amennyiben ki nem vihető a bélyegilleték töröltetése, a szegények helyett a költségeket adományból fedezze a bizottság. 4. Az első pontban megirt hatáskörében a végr. bizottság, minden tekintet nélkül a bélyegilleték törlési ügyére müködését azonnal, és pedig dij nélkül megkezdeni tartozik. 5. Megtegyen mindent a bizottság, mit az ügy érdekében országszerte megtenni lehet s jónak lát.

Köszönetet mondott Ráth Károlynak, mint az iparos kör elnökének, az értekezleti hely átengedéseért és a hirlapoknak ez ügyben való segedelmükért. Ezek után az ülés véget ért.

A végrehajtó bizottság nyomban ülést tartott s egyhangulag kimondta, hogy nem magyar nevü tagjai neveiket legrövidebb idő alatt magyarositani fogják, hogy minden vasárnap d. e. 11-től 12-ig az iparosok körében (Ferencziek-bazára I. em.) ülést tart s ott mindenki személyesen vagy irásbelileg érintkezhet a bizottsággal, végre a következő felhivást állapitotta meg, melyet a bizottság tagjai, az ügybarátok, egyletek, társulatok utján köröztetni fog. A fölhivás igy hangzik;

„A családnevek magyarositása érdekében Budapesten 1880. Decz. 26-án tartott értekezlet által kiküldött végr. bizottság ezennel felhivja mindazokat, kik a névváltoztatási 5 frtnyi bélyeg illeték törlését a névmagyarosodás terjedése érdekében óhajtják és az ez iránt a kormányhoz benyujtandó kérvényt pártolják, jelen ivet aláirni sziveskedjenek.

Egyletek, társulatok.

— A budapesti rabsegélyző egylet ma Zádor min. tanácsos elnöklete alatt választmányi közgyülést tartott. Az előbbin az elnök bemutatván a belügyminiszterium által jóváhagyott uj alapszabályokat inditványozza, hogy az elnökség s a választmány tekintettel arra, hogy az alapszabályok lényeges változást szenvedtek, mondjon le tisztéről, hogy az az uj alapszabályok értelmében magalakulhasson. Ez inditvány egyhangulag elfogadtatott. Ezután Kozma Sándor tekintettel arra, hogy kir. biztos egyleti hivatalt nem viselhet, alelnöki állásáról lemond. Az e gyülést követő közgyülésen elnök hasonlóképen bemutatja a jóváhagyott alapszabályokat s a választmány és elnökség lemondását jelenti be. A közgyülés ehhez képest az elnökség és választmány ujjáalakitásához fogott. Megválasztatott elnökké Zádor Gyula, alelnökké Wahrmann Sándor és dr. Székely Ferencz, továbbá 30 választmányi tag.

— Az önkénytes tüzoltó-egylet ma tartá a Hungária szálló disztermében 4000-ik éjjeli őrsége ünnepére rendezett közvacsoráját. Az ugyis fényes terem az ország és a főváros lobogóival és czimereivel volt diszitve, mig oszlopfőtől oszlopfőig kötélhágcsók, mentő-kötelek képeztek symbolikus guirlandot, melyen vizesvedrek, tüzoltósisakok s egyéb egyleti jelvények tüntek fel alkalmi diszül. A háttérben két tüzoltó mintaalak között Walser nagy géplétrájának miniaturje fölött nagy betükkel az ünnepély czime látszott. Mintegy százan vettek részt a lakomában. A patkóalaku asztal központján Follmann Alajos a tüzoltóegylet főparancsnoka foglalt helyet, kitől jobbra br. Bánhidi Béla orsz. képviselő, Lukács György és Ribáry Ferencz belügyminiszteri tanácsosok ültek, balra a főparancsnoktól Krause Waldemár városi tüzfelügyelőt, Walser Ferencz tüzoltószer- és szivattyugyárost, Pap Emil egyleti jegyzőt és szövetségi pénztárnokot, továbbá Bárány Nándor alparancsnokot és dr. Dirner Gusztáv egyleti orvost láttuk. — Négyezer éj! Hányszor forgott e hosszu idő alatt a polgárok élete, java veszélyben, s mindannyiszor ott voltak a lelkes üzoltók ménteni, a mit lehet, saját életük veszélyeztetésével. E tizenegy év alatt több mint 1400 tüzeset hivta őket tettre s mindannyiszor sikerrel müködtek, csak 15%-a a tüzeseteknek volt olyan, hol a szomszédok megvédésére kellett szoritkozni s a tüzobjektumot, mint menthetetlent, saját sorsára hagyni. Legtöbbet szenvedett a Terézváros és Józsefváros s itt a Stáczió- és Soroksári utczákat látogatta a veszély, a külső váczi ut másodsorban sorakozik tüzesetek tekintetében. Az 1869. év óta müködő egylet, mely ma 120 tagot számlál, mindannyiszor ott volt, helyt állott becsülettel. — A kedélyes vacsoránák menüje, mely 8 óra után kezdődött, a következő volt: „Potage Olio. Fogas á la Tartare. Boeuf braissé. Macedon des légumes. Dindon roti. Salades et compotes. Creme de Chocolade. Fruits. Fromages. Vin de Magyarád. Veue Cliquot. Az egyenruhás társaságot csakhamar vig hangulat tölté el s megszólaltak a szónokok, első volt Follmann Alajos főparancsnok, megemlékezve azokról, kiket mindannyian tisztelnek, szeretnek, hivatkozik arra, hogy ők nemcsak magyarok, hanem magyar tüzoltók is s igy első helyen a szeretett magyar tüzoltók között József főherczegre emeli poharát, ki az országos tüzoltószövetség fővédnöke s igy az első magyar tüzoltó Háromszoros „éljen" követte szavait, mire Pap Fmil báró Bánhidyt köszönté fel mint oly férfiut, ki a tüzoltó-intézmény erélyes vezetője s ki az intézmény felvirágzásának lelkes tényezője. A felköszöntött rövid szavakban válaszolt megemlitve, hogy e tisztségre véletlenül jutott, s ő kötelességének teljesitése által iparkodott feladatainak megfelelni s ezt jövőre is tenni fogja. Végszavaiban az ország alkotmányos kormányára és annak jelenvolt képviselőire Lukács és Ribáry miniszteri tanácsosokra üriti poharát. — Igen elmésen jegyzé meg ezután köszöntőjében Ribáry F. hogy merészség neki itt a tüzoltók közt a tüzet éltetni, de mégis megteszi. Poharát emeli azon nemes tüzre, mely mindannyiokat lelkesiti, midőn a polgárok élete s vagyonának megmentésekor saját legfőbb javukat koczkáztatják. Harsány éljenzés közt fejezte be szavait. E közben több távirat érkezett, melyeket a főparancsnok olvasott fel. Az első Siófokról a másodiki Nyiregyházáról, a harmadik Ujvidékről a negyedik Bécsből. Minden sürgönyre éljenzés volt a válasz, minek végeztével Bárány Nándor alparancsnok visszatekintve az egylet multjára, megemlékezett azon pártfogás és támogatásról, melyben a főváros tanácsa és képviselőtestülete részesité a tüzoltó ügyet. Utána még Bánhidy Follmann főparancsnokot élteté, ki köré valamennyien oda gyültek poharaikkal; végül pedig Halász Zsiga a vendégekre emelé poharát. — A vig lakoma Horváth Marczi jó zenéje mellett fokozott kedélyességben s jó hangulatban még sokáig eltartott. Az őrlámpa is transparenttel volt diszitve.

Fővárosi ügyek.

— Az 1881. évi III. oszt. kereseti adó kivetésére vonatkozó előmunkálatok a fővárosi kir. adófelügyelőnél most lévén folyamatban, miután évek óta a közönség, de kiválóan az iparosok részéről panaszok emeltettek az iránt, hogy a megadóztatás aránytalan és az illetők viszonyainak meg nem felel, az adófelügyelő foglalkozása szerint egybe foglalván ez ugyanazon haszonhajtó keresetüzőket, ezen kimutatásokat oly átirat kapcsán közölte az illető ipartársulatok elnökségeivel, hogy az egyes iparosokat keresetük mérve szerint osztályozzák, s mindazon adatokat szolgáltassák, melyek mellett az adóztatás arányosabbá tétele elérhetőnek mutatkozik. Ez intézkedés folytán mód nyujtatik arra, hogy minden egyes iparos érdekei a lehető leghathatósabb módon megvédessenek, — feltételeztetik azonban, hogy az illető adózók ezen ügy iránt a kellő érdeklődéssel is viseltetnek.

TÁVIRATOK.

N-Kanizsa, decz. 26. (Az „Egyetértés" tudósitójának távira.) Unger Alajos kerületünk szeretett képviselője ideérkezett és fényes óváczióval fogadtatott. Hat fehérbe öltözött koszorus leányka virágcsokrot nyujtott neki át, mire Albanich József ügyvéd megható beszéddel üdvözölte. Képviselőnk pedig oly szivrehatólag válaszolt, hogy a jelenlevők mélyen meg voltak indulva. Az ezer meg ezer főnyi közönség közt a nagyszámu lovas banderium vezetése alatt bevonuló kocsi és gyalog-sor csak lassu lépésekkel tudott előrehatni. Öt órakor a „Szarvas" fogadóban népgyülés tartatott, melyen az uj fogyasztási adók és más közügyek jöttek szóba.

Nagy-Kanizsa, decz. 26. (Az „Egyetértés" egy másik tudósitójának távirata.) Unger Alajos országgyülési képviselőnk mai bevonulása a városba diadalmenethez hasonlitott. A pályaudvarban ezerekre menő néptömeg és fehérbe öltözött kis leánykák által szórt virágzápor között Albanich József pártelnök fogadta lelkes beszéddel, melyre a képviselő meghatottan válaszolt. Innét harminczhat lovas banderista, lobogók és hosszu kocsisor kiséretében folytonos éljenzések közt vonult a tömeg a „Szarvas" szállodához, hol esti 5 órakor a zsufolásig megtelt disztermében népgyülés tartatott. A gyülésen Unger képviselő egy óra hosszáig tartó lelkes beszédben többi között éles bonczkés alá vette a kormány pénzügyi politikáját és az uj fogyasztási adók behozatala ellen nyilatkozott. Beszédét határtalan lelkesedéssel fogadták. A népgyülés folyamában egy női küldöttség Albanich Józsefné urnő vezetése alatt diszes ezüst babérkoszorut nyujtott át a képviselőnek megválasztatása győzelmének emlékéül. A népgyülés folyamában először Tuboly Viktor ügyvéd emelt szót és feliratot inditványozott, melyhez szóltak még Földi Ferencz és Remete Géza. Ezeknek lelkesült szonoklatai után egyhangulag elhatároztatott, hogy a gyülés öttagu bizottság által a képviselőházhoz feliratot szerkesztet, s azt a képviselőnek át fogják nyujtani. Ezzel a népgyülés a legszebb rendben szétoszlott.

Szeged, decz. 26. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Ma délelőtt 10 órától $1/2$12-ig tartotta beszámoló beszédjét Herman Ottó alsó kerületi országgyülési képviselőnk a városi széképület közgyülési termében, mely zsufolva volt hallgatósággal. — A képviselő talpraesett és erőteljes szónoklatban adta elő eddigi müködésének indokolását és a szegedi ügyek, első sorban a fölvett kölcsön tekintetében nyilatkozott, oly formán, hogy a Szeged részére fölvett állami kölcsönt, habár az a viszonyokhoz képest drága is, ő és társai is kénytelenek voltak megszavazni, miután a királyi biztosság részéről az intézkedések titokban tartattak és jobb kölcsön szerzésére szükséges információk nem voltak szerezhetők. — A harmadik egyetem ügyében nem rég Budapesten járt küldöttséghez nem csatlakozását Herman azzal indokolta, hogy ő és társai megkövetelik, miszerint a budai várpalotán, mikor a magyar király ott székel, nemzeti lobogó lengjen. — Az országos politikáról szólva, Herman elitélte a mostani kormányrendszert minden részletében és különösen az adóemelések és a közös hadsereg fönntartása ellen szólott szellemes, de egyuttal a népnek is teljesen megérthető hasonlatokkal illusztrálván, mennyire veszedelmes a mai rendszer, mely a terhek kevesbitése helyett folyton csak az adót emeli és mint Wahrmann mondta, fatalisztikus pénzügyi politikát követ, holott a pénzügyek intézése terén csak komoly, biztos számvetés lehetséges észszerüen. Végül a jövő választásra figyelmeztetvén a közönséget már most is felhivja azok buzgólkodását a jövő választás érdekében, minthogy csakis fokozott érdeklődés mellett lehet remélni, hogy a nemzet függetlenségére törekvő párt többségre vergődik. A jelenvolt nagy számu polgárság sokszor és lelkesen megéljenezte a beszámoló képviselőt, kinek tiszteletére este alsó városon társas vacsora is tartatott.

—

Pétervár, decz. 25. (Hivatalos.) A „Herald" azon hirét, hogy a lowoso-sebastopoli vasuton alagutat találtak, alaptalannak jelezik. Kiseneffből érkezett sürgönyök azt hirdetik, hogy Odesszában egy másodperczig tartott tetemesen erős földrengés volt.

Konstantinápoly, decz. 24. Calice báró, osztrák-magyar nagykövet holnapra lakomára van hiva a szultánhoz. Goscher, a külügyminiszterium német tanácsosa, vasárnap ideérkezik. Azt állitják, hogy a miniszteri tanács elhatározta, hogy a görög kérdés ügyében választott biróságot esetleg nem fogadja el és az október 3-iki jegyzék iratban ismertetett engedélyeket fentartani akarja. Azt mondják, hogy St.-Hallier inditványt tett, hogy a porta rögtön adja át Görögországnak azon területeket, melyeket maga engedett neki, a többiekre nézve pedig uj tanácskozásba lépjen.

Bern, decz. 25. Az 1881-iki évre választott szövetségi elnök, Andervert, szövetségi tanácsos tegnap este agyonlőtte magát és a parancsnok azt kéri, hogy egy lovas ezredet rögtön küldjenek neki, és hozzá teszi, hogy e veszteség a boerokat nagyon felbátoriták, és ez által a helyzet tetemesen megváltozott.

Pétervár, decz. 25. (Ma érkezett.) Az „Agence Russe" irja: Oroszország a választott biróság tervét a hatalmak által javasolt alakban helyben hagyja azon esetre, ha Török- és Görökország beleegyeznek. A Görögország részéről érkezett elutasitás nem ezen tervet, hanem a portától követelt választott biróság kiküldését illeti. — Uruszos herczeg holnap Bukarestbe utazik.

London, decz. 24. Durban, katonai parancsnok Natálból f. hó 25-én a következő táviratot küldi: A 92. ezred főtisztikara 250 katonával egy hadmenet alkalmával a boeroktól hevesen megtámadtatott. 120 ember részint megöletett, részint megsebesült, a többi elfogatott. Egy hadnagy meghalt, egy ezredes és 2 kapitány sulyosan megsebesült, egy tiszt eltünt, a zászló megmentetett.

Pétervár, decz. 25. A „Journal de St. Petersburg" helybenhagyja, hogy Oroszország a választott biróság tervét elfogadta, azon kikötéssel, hogy a nagyhatalmak és a vitázó felek is elfogadnák ezt.

Közgazdasági táviratok.

Mátészalka, decz. 26. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) Ma az uj fogyasztási adók tárgyában népgyülés tartatott. Elnökévé egyhangulag Fogarasy Gyula, jegyzőjévé Svarcz Sándor választatott. Utóbbi Kossuth legujabb levelét is felolvasta, mely lelkesedéssel fogadtatott. Egyhangulag határozatba ment a kerület képviselőjét felszólitani: szavazzon a javaslat ellen.

—

Pétervár, decz. 24. A „Golosz" megerősiti, hogy Abasa január 1-től fogva a vámot a bevitt sóra a Keleti és Fekete tenger kikötőire nézve pudonkint 20 kopekre, a Fehér tenger kikötőire nézve pedig 12 kopekre akarja leszállitani azon esetben, ha a külföldről behozott áruk vámjának 10%-nyi felemelése jóváhagyatnék, továbbá a külföldi áru raktárdija az eddigi dij kétszeresére emeltetnék.

Konstantinápoly, decz. 24. A hitelezők magán gyülésében Hason Károly a helyzetet fejtegette. A tartozást 235,000 font sterlingre, a vagyon értékét pedig 135,000 font sterlingre teszi, a mi egyenlő lenne 50%-kal. A többi 42 százalék csak a két bányászati ügy bevégzésétől függne.

Bécs, decz. 26. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A „W. Allg. Ztg." jelenti Belgrádból: A szerb kormány hivatalosan kihirdette, hogy Ausztria-Magyarország a sertés és szarvasmarha bevitelét megengedte; midőn azonban a szerb nagykereskedők tetemes mennyiségü árut akartak Magyarországba szállitani, a magyar hatóságok Baziáson és Kubinban megtagadták a bevitelt. Szerbiában e miatt az izgatottság annál nagyobb, mivel a magyar kormány állitólag egy budapesti és egy kubini nagy marhakereskedő iránti protekczióból tiltotta meg a bevitelt. Mijatovics szerb miniszter kértére most Haymerle külügyminiszter e miatt Tiszánál interveniál.

Bécs, decz. 26. (Az „Egyetértés" tudósitójának távirata.) A börze igen szilárd hangulat mellett nyilt meg. Osztrák hiteirészvény 288.20, osztrák papirjáradék 73.05, magyar aranyjáradék 110.97. Bécsi épitési társaság igen keresett egész 26 frtig. Egy órai zárlatkor. Osztrák hitel 287.90. osztrák papirjáradék 72.97, magyar aranyjáradék 110.85.

KÖZGAZDASÁG.

—

Vegyes közlemények.

Öt százalékos papirjáradék. A következőkben közölhetjük azon husz czég jegyzékét, melyek a pénzügyminiszter által felszólittattak, hogy 13 millió forintnyi öt százalékos magy. papirjáradék értékesitése iránt jövő január 5-én tartandó ajánlati tárgyalásben részt vegyenek: 1) A magyar ált. hitelbank: 2) a pesti hazai I. takarékpénztár egyesület; 3) a magyar ált. földhitel részvény-társaság; 4) az országos központi takarékpénztár; 5) a budapesti egyesült fővárosi takarékpénztár; 6) a magyar leszámitoló és pénzváltó bank; 7) a pesti magyar kereskedelmi bank mindnyájan Budapesten; továbbá 8) a cs. k. szab. ipar- és kereskedelmi hitelintézet; 9) az angol-osztrák bank; 10) az unio bank; 11) a bécsi bankegyesület; 12) az általános osztrák földhitelintézet; 13) a Rothschild M. S. bankház; 14) a Wodiáner Mór bankczég; 15) az általános letétbank; és 16) a cs. kir. szab. tartományi bank mindnyájan Bécsben; végre 17) a Bleichröder S. bankház; 18) a diskontó-társaság és 19) a kereskedelmi és iparbank mindnyájan Berlinben; valamint 20) a Rothschild A. M. bankczég majnai Frankfurtban.

Kereskedelem és tőzsde.

** **A kereskedelem-politikai helyzet.** Minden haladást vagy változást jelentő hirek daczára kereskedelem-politikai téren még minden az előkészitő stádiumban áll. Ez áll ugy a szerbiai, mint a németországi kereskedelmi szerződésre. Berlinből jelentették, hogy közelebb már megkezdetnek a tárgyalások, de beavatott körökben arról még mit sem tudnak. Mintegy 8 hónap előtt tett Németország propozicziót némely tarifatétel megkötésére, de azóta a mi részünkről egy lépés sem tétetett, kivévén, hogy az osztrák-magyar vámkonferenczia egy párszor ülésezett. Berlinbe addig nem lehet megküldeni a választ, mig a vámkonferenczia nem jutott határozott eredményre, eddig azonban ez irányban csak annyi történt, hogy a magyar meghatalmazottak tudomásul vették az osztrák propozicziókat és e tárgyalások még mindig függőben van-

nak. A mi az osztrák-magyar tárgyalásokat illeti, ezek is többször megszakadtak, mivel a szerb képviselőknek információkat kellett kérni. Ez információk megérkeztek és most már több remény van, hogy a szerződés létre jön.

** **Az aradi kereskedelmi és iparkamara megalakulása.** Táviratilag már jelentettük, hogy elnökké Grünwald választatott. Az egész ülés lefolyását az „Arad és Vidéke“ után következőkben ismertetjük: Csütörtökön d. u. tartatott meg az aradi kereskedelmi- és iparkamara alakuló gyülése. A kamara gyülésterméhen 49 kamarai tag gyült össze, kiket Bettelheim Vilmos, a központi bizottság elnöke üdvözölt. Miután Varjassy Lajos bizottsági jegyző felolvasta a kereskedelmi miniszteriumnak az alakuló gyülés megtartására vonatkozó leiratát, megkezdődött a titkos szavazás a kamara elnökére. A beadott 49 szavazat közül Grünwald Ferenczre 24, Deutsch Bernátra 23, Pollák Károlyra 1, Dományi Józsefre 1 szavazat esett. E szerint kamarai elnökké Grünwald Ferencz választatott, mit a jelenlevők éljenzéssel vettek tudomásul. A kereskedelmi osztály elnökére, azaz a kamara egyik alelnökére történt szavazásnál a beadott 19 szavazat közül Bing Vilmos 9-et kapott, a többi szavazatok megoszolván. Minthogy azonban a megválasztott kijelenté, hogy nem fogadja el a megválasztást, uj szavazást kellett elrendelni. Ezt megelőzőleg azonban az iparos osztály elnökének választása ejtetett meg. A benyujtott 23 szavazat közül Réthy Lipótra 13, Fikker Józsefre 9, ifj. Kristyóri Jánosra pedig 1 szavazat esvén, Réthy Lipót megválasztása éljenzések között konstatáltatott. A kereskedelmi osztály elnökére történt szavazásnál 15 benyujtott szavazat közül Eliás Ármin 12-őt kapván, ő lőn kamaránk egyik alelnökévé. Némi vita után, mely a kamara bizottságainak megválasztása iránti javaslat körül fejlődött ki, elfogadtatott Gaál Jenő azon inditványa, hogy a közös bizottságba választandó tagok kijelölése iránt öt tagu bizotstág küldessék ki. E bizottmány, mely Bing Vilmos, Schulhof Károly, Ferenczy Alajos, ifj. Kristyóry János és Jahn Vilmos urakból állt, a következőket hozta javaslatba: Andrényi Béla, Bing Vilmos, Deutsch Bernát, Grünwald Ferencz, Jiraszek Lajos, Klein Lipót. ifj. Kristyóry János, Pollák Ignácz, Fikker József és Schoór Albert. — Mindezek egyhangulag lettek megválasztva a közös bizottságba. — Több elintézendő tárgy nem levén napirenden, ezzel az ülés véget ért.

Arukiyitelünk Amertkába. Az „Ausztria“ legutóbbi száma áttekintést közöl Ausztria-Magyarosság árukiviteléről az amerikai Egyesült Államokba az 1879—1880-ki pénzügyi esztendőben azaz 1879. októbertől 1880. szeptemberig. E kimutatás szerint a kivitel 7.306,497 arany dollárra rugott a megelőző évi 4.070,528 dollárhoz képest. A kivitel tehát növekedett 3.235.969 arany dollárral, azaz majdnem 80 százalékkal. A fontosabb kiviteli czikkeknél az emelkedés következő:

	1878—79	1879—80	követelés
	Arany	dollár	
Száritott gyümölcs	759,494	1.243,017	483,523
Üveg-porczellán	511,551	1.429,768	918.217
Gombok	1.026,394	1.166,860	140,466
Börök	126.281	331,035	174,754
Vegyi szerek	203,203	259,480	56,277
Posztó áruk	148,558	188,191	39,633
Hangszerek	73,963	110,485	36,522
Selyem és bársonyszövet	19,500	91,986	72,486

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabnatőzsde.

— decz. 26.

Karácsony első napján a gabnacsarnok zárva volt.

Ma is az ünnep miatt az üzlet igen jelentéktelen volt.

Buzában kinálat és vételkedv korlátolt maradt. A mult heti áruk változatlanul tartották magukat. Összesen mintegy 2000 mm. adatott el. Más gabnanemekben még jelentéktelenebb volt az üzlet.

Értéktőzsde.

Tegnap párisi boulevard árfolyamokra az irány szilárd volt. Osztrák hitel 288.80-on indult és zárult 288.40-en. Magyar aranyjáradék 110.95-ön vásároltatott, lement 110.82½-re, zárult 110.85 pénz.

Ma az irány változatlanul maradt, de a forgalom nem nyert nagyobb kiterjedést. Osztrák hitel 288.10-en indult, avult 288.40-re, zárul 288.30, magy. jelzálogbank 96.50-en köttetett, maradt 96.50 pénz, magyar aranyjáradék 110.85—110.95-ön köttetett, maradt 110.92½ pénz.

Üzleti tudósitások.

Szesz.

Szeged, decz. 24. (Az „Egyetértés“ tudósitása.) Legutóbbi tudósitásom óta a szesz keresettsége valamivel alábbszállott. Miután azonban még nagy számu régebbi megrendelés van, az áru nem igen kináltatik és ennek folytán az árak meglehetősen tartják magukat. Mai jegyzés közönséges 33, és finomitott 36 kr. 100 liter-százalékonként. Gabnanemüekben kevés kinálat mellett az árak változatlanok.

Tojás és vaj.

Bécs, decz. 25. (Medák M. tudósitása az „Egyetértés“ részére.) A lefolyt héten az üzleti forgalom meglehetősen élettelen volt. Jelentékeny hozatal mellett 34—36 darab természetes tojás 1 frt és 41—43 darab mész-tojás 1 frt volt. A forgalom többnyire a fogyasztásra volt szoritkozva, mivel kivitelre csak igen kis mennyiségek vásároltattak. Tojás albumin külföldről nagyobb tételekben rendeltetett. Jegyzik: tojás albumin 100 klgr. 380 frt, 8%-al több sürüséggel 425 forint, condensált sós sárga 12% tiszta konyhasóval 90—95 birodalmi márka per 100 klgr. az itteni vasuti állomáson. — Vaj. E czikben a lefolyt héten igen szilárdak voltak az árak. Belföldi tea-vaj 135—140 frt 100 klgr. Jó asztali vaj 120—125 frt. Sózott vaj lanyha. — E czikkben nem volt üzlet.

Vidéki tudósitások.

Heves, decz. 22. (Az „Egyetértés“ tudósitása.) Uszunk a sártengerben, egész őszön, de legfőképen deczemberben folytonos borult időnk volt s többnyire esett. A mult hét elején volt egy kis első fagyunk, de az sem birta meg a kocsikat, igy minden szállitási üzlet szünetel s vannak uti czifra nyomoruságaink. Néhány nap óta valóban ugy esik az eső éjjel-nappal, mintka az ótestamentomi vizözönnel akarna bennünket az ur a földszinéről kiirtani. Ilyen időben természetes, hogy semmi üzleti forgalom nincs. Ilyen időben piaczunk sincs, igy piaczi árak sincsenek, egy kis ünnep előtti bolti vásárlások élénkitik csak a szobában bandukoló hevesieket.

Borászat.

* **A német borvám** nagyban sujtja a német nagykereskedőket; mert nemcsak hogy igen magas az (24 márka egy hektl. után); de mert az uj borra is épen ugy szól, mint az ó borra. — Már pedig a kereskedőnek mindig előnyösebb, ha fiatalabb bort vehet; mert olcsóbb, mint a régi, csakhogy a seprő fejében töltelékért stb. bizonyos százalék le lenne számitandó s ezért aztán vám sem járna igazság szerint. — Miután pedig erre az uj vámtörvény nincs semmi tekintettel: ez okból a német birodalmi tanácshoz folyamodott több kereskedői testület és kamara peticióval és azt kérték, miszerint a vám lefizetésére, vagy legalább felének lefizetésére némi halasztási határidő engedélyeztessék, továbbá, hogy a borraktárak nagyobb városokban vámtransito jogban részesittessenek és a bor fejlődése alatt veszendőbe menő seprő és töltelékbor után a vámnál 10% illeték levonásba irassék. — A birodalmi gyülés a kérvényeket egy bizottságnak adta ki, mely a kérelem teljesitése ellen nyilatkozott.

* **Szőlőmivelés Kaschmirban.** A „Revue Horticole“ 21-ik számában valami Ermens ir egy tudósitást, melyből az tünik ki, miszerint ő 1877-ben, Scringarba (Kaschmirban) Chateau Yquemből „Semillion blanc“ szőlőfajt hozatott és ültetett, mely ez évben termett először. — A szüretet közlő szeptemberhó 4-én ejtette meg és pedig — ha igaz — a qualitásra nézve kedvező eredménynyel. — E szerint a szőlőtő legujabb hazája Kaschmir. — Vajjon nem kapott-e ezen szerencsés termelő a Semillionnal phylloxerát is Francziaországból?

* **A hires Chateau Margaux** ismét más kézre került. Csak taval emlitők, miszerint e világhirü szőlőbirtok vétel utján Agnado báró és nejének tulajdonába ment át s most ismét ujabb hirt kell registrálnunk, azt ugyanis, miszerint e birtokot 5 millió frankért gróf Pillét-Will vásárolta meg. — E szerint Agnado a birtokon 1 millió kétszázezer frankot nyert rövid egy évi birtoklás után. Mikor fog a leghiresebb szőlőbirtok is ily értéket képviselni? Talán soha!

Napirend decz. 26-án.

Naptár. Hétfő, decz. 27. 1880. Kathol.: János apostol és evangélista. Protest.: János evangélista. Görög-Orosz: (decz. 15.) Elemér, Pál.
A budapesti szatócs-ipartársulatok képviselőinek ülése d. u. 5 órakor. (Ferencziek bazára I. em.)
A budapesti borbély- és fodrász-ipartársulat nagy-gyülése este 7 órakor. (Lipót-utcza 5. sz.)
A képzőművészeti társulat karácsonyi kiállitása d. e. 9-től d. u. 1 óráig. Belépti dij 20 kr.
Muzeumban nyitva van a természetrajz és népismerettár d. e. 9-től d. u 1 óráig.
Muzeumi könyvtár d. e. 9-től d. u. 2-ig.
Akadémiai könyvtár d. u. 3—7-ig.
Egyetemi könyvtár d. u. 3—7-ig.
Orsz. gazd. és tanszermuzeum a Köztelken d. e. 10—12 és d. u. 2—4 óráig.
Allatkert nyitva egész nap.
Präuscher-féle anathomiai muzeum a Vigadóban.
Bergheer szellem-szinháza a sugáruton.

Elhaltak névsora Budapesten decz. 24. és 25.

Egri Dezső 2 é. szinész fia VIII. k. kőfaragó u. 8. tüdőlob. — Schiszler József 28 é. zongoramester VII. ker. hársfa u. 39. tüdővész. — Santeusch János 49 é. napszámos VI. k. gyár u. 73. tüdővész. — Sárközi Hajdu Anna 31 é. fogházi őr neje VII. k. erdősor 16. szivbaj. — Dora János 42 é. mázoló VI. ker. terézkörut 27. tüdővész. — Tegla Ferencz 38 é. boltiszolga VII. k. korona u. 13. tüdőlob. — Kirschner György 28. é. czipész VIII. k. Kisfaludy-utcza 40. tüdővész. — Krziner Erze 43 é. napszámosnő VII. k. dob u. 54. rák. — Foltin Anna 43 é. napszámosnő VII. k. király u. 23. rák. — Bárcsik József 7 é. fütő fia VIII. k. felső vámvonal 7. roncsoló toroklob. — Kaskovics Karolina 24 é. gyármunkásnő VIII. k. n.-fuvaros utcza 20. gümőkór. — Fülek Juliánna 2 é. napszámos leánya VIII. k. n. templom u. 23. himlő. — Szegedi Róza 1 é. asztalos leánya VIII. k. futó utcza 24. sorvadás. — Jedlicska Zug Mari 41 é. kereskedő neje V. k. váczi ut 479. hagymáz. — Schmolhofer Henrik 5 é. kádár fia V. k. bálvány u. 16. bárzsingszor. — Hofstadler Ágoston 18 é. majoros I. k. nyársfa u. 1. himlő. — Prosek Teréz 6 é. kőmives leánya II. k. kut utcza 1. gümőkór. — Nagy Árpád 1 é. rajztanár fia II. k. csalogány u. 6. bélhurut. — Haltzl Aladár 6 é. hivatalnok fia II. kerület hattyu-utcza 17. roncsoló toroklob. — Pap Sallay Zsuzsánna 74. é. majoros özvegye VI. k. kültelek aggkór. — Kanzler Mark 28 é. kereskedő III. k. tavasz u. 10. tüdőgümő. — Kauzril Mária 22 é. főhadnagy leánya III. k. laktanya-utcza 33. tüdőgümő. — Oleka Ferencz 40 é. napszámos V. kerület nádor-utcza 87. rögtöni halál. — Weisz Raczek Rozalia 38. é. szőlős neje III k. pacsirta-utcza 70. tüdőgümő. — Wawracz János 55 é, kovács III. k. vörös kereszt utcza 17. Bright-kór. — Malerat Julia 74 é. asztalos özvegye VII. k. Kazinczy-utcza 22. tüdővész. — Finschof Lipót 98 é. magánzó VI. k. holló u. 9. alhasi szervek lobja. — Ledner Heller Teréz 82 é. magánzó neje VII. k. király u. 61. sérv. — Pöltner János 80 é. VII. ker. szäzház 5. tüdővész.

Szerkesztői üzenet.

Egy szegedi polgárnak. Ily közleményekért a szerkesztőség a felelősséget el nem fogadhatja. Minden felelősség a beküldőt illeti.

CSÁVOLSZKY LAJOS
felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

NYILT-TÉR.

Haas Schönfeld Katalin
Jászberény
Hirsch Gyula,
N.-Abony
jegyesek.
1174

BUDAPESTI SZINLAPOK.

Hétfőn, decz. 27-én:

Nemzeti szinház.

Könyves Kálmán.
Eredeti történeti dráma 5 felvonásban, irta Jókai Mór.
Személyek:

Kálmán	Feleki	Tiszai	Sántha
Álmos	Nagy Imre	Ingoli	Felekiné
Nádor	Pintér	Perzela	K. Jászay M.
Both	Egressy	Boszorkány	Császárné
Tarnócz	Kőrösmezey	Király orvosa	Tóth
Gálos	Hetényi	Börtönőr	Szalay
Parajd	Földényi	Kis Béla	György Ilon
Gomor	Faludi		

Kezdete 7 órakor. — Holnap: „Az afrikai nő.“

Népszinház.

Uj betanulással s uj szereposztással először:

A kis herczeg.
Operett 3 felv. Irták H. Meilhac és L. Halévy, forditotta Rákosi Jenő. Zenéjét szerzette Charles Lecocq.
Személyek:

Parthené	Hegyi Aranka	Gaszton	Tornyai E.
Monlandri	Solymosi	Hslen	Galambos Irma
Frimuszsz	Kassai	Rosstonier	Rózai Irma
Navailly	Karikás	Samplatré	Vasváriné
Monsevrié	V. Kovács	Szentanemon	Ágostoni Bella
Merinyak	Egri	Margó	Gyöngyösi I.
Pongzivár	Kovács I.	Manon	Budai Adél
Tannvilly	Barna	1-ső tanitónő	Füredinė
Dö Sai	Csatai Zsófi	2-ik „	Szőcs Kata
A [illegible]gasszony	Vadnai V.	Ninon	Kovács Lidi
Rossó	Vámosy Paula	Ninett	Angyal Elvira
Zsorár	Kacsó Karola	Marion	Till Jusztin
Zsülien	Makróczyné	Mariett	Zárainé
Gontrán	Molnár Irma	Bernár	Ujvári
Hánri	Béni Irma	Egy kukta	Vasvári

Kezdete 7 órakor. — Holnap: „Az uj háziur.“

Porosz „Mariengllück“ salon-kőszenet egész kocsirakományokban, ép ugy ólomzárott zsákokban, bérmenive a házhoz küldve ajánl a kizárólag porosz salon-kőszén képviselőség:
Böhm Ign. megrendelési iroda V. ker., mérleg-utcza 9. szám *első emelet s a raktárhelyen az osztrák államvaspálya-udvarban, bemenet a kis sörcsarnok átellenében.*
973

HOFF-féle

császárok, királyok, valamint koronaherczegek és koronaherczegnők, nagyherczegek és fejedelmek által
55-ször
kitüntetve.

Maláta-csokoládé és maláta-czukorkák,

Nyilvános elismerés a torokbántalom, köhögés, a gyomor-, mell- és tüdő-bántalmakból csodálatos meggyógyulás felől.

A Hoff János-féle népszerü maláta gyógytápszerek koronája

a mell- és gyomorbajoknál, tüdőbetegségek, vérszegénység és gyomorbajoknál, tödőbetegségek, vérszegénység s sápkornál az emésztési hiányok, étvágytalanságnál, az aranyérnél, a tápszervezet bántalmainál továbbá a köhögési ziharekedtségnél

a Hoff János-féle maláta készitmények, maláta kivonat egészségi sör, konczentrált maláta kivonat, maláta csokolád, a maláta mellczukorkák, gyermek maláta tápliszt. — Kitünő élvezeti szerek minden élet körülmények és valamennyi néposztály számára; a maláta kivonat egészségi sör a legkiválóbb valamennyi sör között, éppen ezért ott találjuk azt a fejedelmek termeiben épugy mint az egyszerü polgárok lakaiban; a egfinomabb maláta csokoládé a legkellemesebb ebéd utáni élvezet, ugy a herczegnők mint a néposztály lakában, kik elvesztett testi erejöket hathatós gyógytápszerrel óhajtják ismét visszanyerni; a maláta mellczukorkák a köhögés, rekedtség és tüdőbántalmaknál.

A Hoff-János-féle maláta készitmények, az erősitő maláta csokolád, a vérképző maláta csokolád, a nyákoldó maláta mellczukorka a sorvadásban szenvedő fájdalmaira csillapitólag ható konczetrált maláta kivonat alapitása óta már egy ember öltő kor folyt le. — Több mint ötven császári, királyi és fejedelmi, és fakultások magas kitüntetéseivel ékeskednek melyek érdem érmekben nyilatkoznak. Több ezer orvos lépett fel egészségügyi értékök mellett. Az irigyek ellenséges szavait, melyek még érvényre igyekeznek vergődni, mélyen háttérbe szoritva.

Egy millió felüdült egyén nyilvánitja háláját

némitnak el minden kételyt. A szegény beteg nem ok nélkül reméli, hogy ezen Hoff-féle maláta készitmények néki is gyógyulást fognak szerezni. Igaz ugyan, hogy egyetlen egyszer nem segithet minden bajon, de egyetlen egy gyógytápszer sok ezereket erősithet meg. Azt mondjuk a szenvedőknek:

bátran megpróbálhatod!

nem fogsz csalatkozni. Ujult erővel és élet örömmel fogsz ismét felemelkedni és egészséged ismét eléréséért hálákat fogsz mondani Istennek.

ÁRAK: **Malátakivonatu egészségi sör** 6 palaczk 4, 11 pal. 6 frt 60 kr., 28 pal. 17 frt, 58 pal. 32 frt — ½ kilo **malátacsokoládé** I. 2 frt 40 kr., ¼ kilo 1 frt 30 kr., ⅛ kilo 70 kr., II. ½ kilo 1 frt 60 kr., ¼ kilo 90 kr., ⅛ kilo 50 kr., III. ½ kilo 1 frt, ¼ kilo 60 kr., ⅛ kilo 35 kr., **Maláta-bonbon** 1 zacskó 60 kr., 30 és 15 kr. — **Gyermektápláló malátaliszt** 1 üvegese 1 frt. — **Egy malátafürdő** 80 és 50 kr. — **Malátakivonat** 1 üvegese 1 frt, kisebb 60 kr. — **Malátaszappan** 80, 60, 40 és 29 kr. Nagyobb megrendelésnél megfelelő engedmény. — A csomagolás legolcsóbban számittatik.

Köszönőirat.

Megmentve az életfenyegető testi gyengeségtől, a Hoff János-féle maláta kivonat egészségi sör által.

Miután maláta-kivonat egészségi-sör eme kitünő találmánya anyámat, **hogy ugy mondjam, a haláltól mentette meg,** az okból az itteni község előtt egész bátran léphettem fel a szenvedőknek ezen gyógyszert saját és a legtökéletesebb meggyőződésemből ajánlhatom. Egy parasztnak, ki májbaj felől, gyomorbaj s részben tüdőbajról panaszkodott s engem megkérdezett, hogy voltaképen mi tevő legyen, ezen kitünő malátakivonat-szer találmányt ajánlottam, s felkért, hogy irnék tüstént érte, mit én ott az ő szobájában meg is tettem. Ennélfogva felkérem tekintetességedet 26 palaczk malátakivonat sört és egy zacskó maláta-czukorkát 30 krral, a mily gyorsan csak lehet, megküldeni. Szt.-György, (Felső-Morau.)

Fliess Lózsef, főtanitó.

Kérem 28 palaczk maláta kivonat egészségi sör s nehány zacskó maláta czukorkának 60 krral és megküldését.

Hivatalos gyógyjelentés.

Berlin, az uj laktanya kórháza, a tüzér utczában a kitünő Hoff-féle maláta-kivonat egészségi sörnek, mely a sebesülteknek oly jót tett, hogy azok azt nem örömest nélkülözik, egy ujabb szállitásért kéri önt fel az ápoló hölgyek nevében.

Roon, miniszter.

Fiókraktár Magyarország számára: ZSIBÁRUS-UTCZA 7. szám.

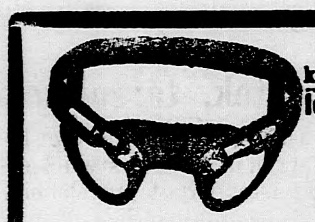

Cs. kir. szabad. kizárólag legujabb javitott
ruganyos sérvkötő,

A legujabb találmány az amerikai ujonnan javitott ruganyos sérvkötő Politzertől; ez rugók nélkül van, tisztán ruggyantából művésziesen szerkesztve s az a czélja, hogy még a legidültebb sérveket is lehető legrövidebb idő alatt, egyenletes fekvésbe hozza, s ugy nappal a legerőfeszitőbb munkánál vagy a sokat járkálásnál, mint szinte éjjel alvásközben is használtathatik, anélkül, hogy a sérvbajban szenvedő hivatásában legkevésbbé is volna akadályoztatva. Felette nagy haszon, hogy ez még éjjel is a testen maradhat, mivel hogy a szenvedő testrészre kiváltképen jótékony kellemetes nyomást gyakorol, s a legtöbb esetben még a sérv biztos gyógyulását is eszközli. A legfőbb orvosi tekintélyek által elismerve, megvizsgálva s a legjobbnak találva: professzor Kovács a sebészeti kóreda elnöke, Dr. Gross Lajos magy. kir. egészségügyi tanácsos, Dr. Glück Ignácz kir. törvényszéki orvos által.

Alólirott egyszersmind nagy raktárt is tart angol és franczia aczél sérvkötőkből, függeszto készülékeket (suspensorium) gummiból, szövötteket, mint szinte szarvasbőrből. A szarvasbőr és gummi suspensoriumok czélja, hogy a tágulást megakadályozzák.

Méhfecskendők, légpárnák, ágybetétek, periodtáskák, präservativumok, gummiharisnyák és mindennemü gummi áruczikkek. Sérvkötőknél kérem megjelölni: jobb, bal vagy kettős-e, mint szinte a test bőségét is. Megrendeléseket utánvétel mellett elfogad

POLITZER MÓR,
cs. k. szab. sérvkötő-készitő Budapesten, Deák-Ferencz-utcza
Árak: urak, hölgyek és gyermekek számára, egyoldalunak darabja 6—10 frt, a kettősnek darabja 10—16 frt, gyermekeknek felével olcsóbb.

Legfinomabb minőségü
Gummi
vagy
halhólyag óvszer
tuczatja 2—6 forintig
valamint
különlegességek
nők részére
Politzer Moricz,
sérvkötő-készitő.
Mindenféle prágai bőrből készült kesztyük legnagyobb raktára, nagyban és kicsiben
BUDAPEST.
Deák-Ferencz-utcza.
Megrendelések posta forduitával utánvét mellett azonnal teljesittetnek

Magyar olvasmány kedvelői számára, ajánlva Lauffer Tivadartól!
6. sz.
Kölcsönkönyvtár
Budapesten.
Belváros, hajóutcza 6 sz.
Német és franczia olvasmány kedvelői számára.
Angol olvasmány kedvelői számára.
Minden nemzet irodalmának legjelesebb termékei 50 év óta rendszeresen összetéve.

Legujabban megjelentek:
HIRHÁGER KÁROLY kiadásában Budapest, akadémia bérház

KÉPES SZAKÁCSKÖNYV

a magyar polgári konyha és magasabb igényü háztartások számára összeállitották:

Palkoyits Ede, a budapesti nemzeti kaszinó főszakácsa, **Sógorasszony** (Szekula Teréz) és **Gajdácsi József,** szegedi halász **200-nál** több müvészi kivitelü fametszvénynyel és 15 gyönyörü szinezett képmelléklettel.

Nem tekintve azt, hogy e mü a sütés, főzés müvészetének mai szinvonalán áll, kiváló előnyt biztosit számára azon lényeges körülmény, hogy ügyes, következetes összeállitása, könnyen érthető, világos előadási modora által kezdőknek épen ugy, mint gyakorlottaknak egyiránt biztos utmutatóul szolgál s ily minőségénél fogva kétségbevonhatlan előnynyel bir minden e nemü kiadványok fölött. — Megjelen **30** füzetben, melyekből havonként két-három adatik ki. — Egy-egy füzet **30** kr.

A NŐVILÁG.

Schweiger-Lerchenfeld Amand után Brankovics György **200** fametszetü finom képpel **20** füzetben. Egy-egy füzet **30** kr. Havonkint megjelen három füzet.

E münél kedvesebb olvasmányt alig nyujthatnánk különösen hölgy-közönségünknek. Czimének teljesen megfelelve a legmegbizhatóbb utazók rajzaiból összeállitott, női csarnokában minden idők s népek nőnemét élethüen ismerteti, s a különböző népek családi életéből a legszebb jeleneteket, s leirásokat közli.

Olvasó-Tár

válogatott beszélyek s regények gyüjteménye. Hetenkénti füzetekben. Szerkeszti **Brankoyics György.**
Egy-egy füzet **15** kr. II. évnegyed 1880. deczember 1-én. Előfizetés utján megszerezhető negyed évre 1 frt 80 krjával.

E három mü mindegyike megrendelhető minden hazai könyvárusnál.

Hirháger Károly
kiadóhivatala:
BUDAPEST, (akadémia bérház.)
n168

I. Napoleon hadseregének egyik orvosa véghagyománya azon reczept, mely a dr. Buron-féle

„Párisi egyetemes sebtapasz“

készitésének utasitásait tartalmazza.

Ezen megbecsülhetlen gyógyszer, mely bárminő seb, genyedés; daganat, fagyás vagy égetés stb. gyógyitásánál europai hirt szerzett magának — még siker nélkül sehol sem használtatott. Ezen világhirü „Párisi egyetemes sebtapasz“ tégelyekben 70 krért kapható Budapesten kizárólagosan Török József ur gyógyszertárában, király utcza 12. szám alatt.

Chiococa likör.
(Liquor Chiococae fortificans.)

Tudományosan megvizsgált, megpróbált és kitünőségek által ajánlt, kitünőnek bizonyult teljesen ártatlan étrendi
SZER
különösen az elgyengült
férfierő
gyors és kellemes
elevenitésére
és erősitésére, az idegek erősitése, bámulatos jótékony elevenitő és frisitő hatásában. — Egyuttal kitünő universal elixir, különösen **rosz emésztés, étvágytalanság, gyomorhurut, görcs, gyomorgörcs, hányási inger, diarrhoe, főfájás, sápkór és sárgaság, máj-, lép-, vese-, csúz-, köszvény, hämoroid bajok** ellen. Mindezen kóros állapotok e likör használata után eltünnek, és azok eltávolitásával következéskép en magas kor érhető el. Izlésesebb akarmely finom asztali likörnél. Számos elismerés és köszönetnyilvánitó levelek tekintélyektől e **Chiococa likör** kitünősége felett betekintés végett rendelkezésre állanak. Árak ered. üvegenként pontos használati utasitással 6 nyelven 3 frt csomagolás és postaköltség 20 kr.

Fögyártás és szétküldési raktár:
D. C. Chiodi, gyógyszerész „zum heil. Schutzeng I.“ Bécs, Währing Herrengasse 26 (a hová a levélbeni megkeresések intézendők.) **Fiókraktár** Weisz J. gyógysz. „zum Mohren“ I. Tu hlauben:
480
Pest: Török József gyógysz. Trieszt: Foraboschi gyógyszer. al Canzello. Prága: Fürst József gyógysz. Lemberg Belzer S. gyógysz. valamint a bel- és külföld nevezetesebb gyógyszertáraiban.

Huzás már január 3-án!

IGÉRVÉNYEK

hitelsorsjegyre csak 4½ frt és bélyeg. | **bécsi sorsjegyre** csak 2 frt és bélyeg.

Mindkettő összesen csak 6¼ frt és bélyeg.

1854iki sorsjegy 5 frt és bélyeg

Mindhárom összesen csak 11 frt és bélyeg

Főnyeremény **505.000 frt** Főnyeremény

Csak BÉCS Wollzeile 13. **MERCUR** Csak BÉCS Wollzeile 13.
Ch. Cohn.
kiadóhivatalának váltó-üzlete.

A **Windischgrätz** sorsjegyek **főnyereménye 21.000 frttal f. é. deczember 1-én** egy **általunk** kidott **szállitójegyre nyeretett.** 115

Ezer meg ezer ember köszöni egészségét e hires münek:

Több kitüntetés tulajdonosa. Több kitüntetés tulajdonosa.

Az elgyengült férfi-erő

(tehetetlenség)
ennek soknemü okai és alapos gyógyitása.
Irta specialista
WEISS J.,
rk. orvos és szülész, az itteni cs. k. katonai főkórházban volt osztályorvos, több bel- és külföldi tudományos és humanitási társulat rendes és tiszteletbeli tagja, és több kitüntetés birtokosa.

E mü annál inkább ajánlható, mivel nemcsak az elgyengült férfierő alapjául szolgáló kór-okokat kimeriti, hanem — *a mi a létező müvek bármely czim alatt is, egyikénél sincs meg, — munkájához még gazdag tapasztaláson és szigoru tudományos elveken alapuló gyógyeljárást is csatolt.*

E munka, melyhez még könnyebb megérthetés czéljából számos boncztani ábra van mellékelve, mindazoknak is fog tanuságot és segélyt nyujtani, kik kora ifjuságokban titkos bünt vagy kihágásokat üztek s ennek következtében elgyengült férfierőben és megrongált idegrendszerben szenvednek.

Kapható a szerző rendelő-intézetében Budapesten, koronaherczeg (uri)-utcza 8. sz. I. em.

Ára 2 frt 50 kr.

Legolcsóbb, legdíszesebb és legterjedelmesebb szépirodalmi képes lap!!

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

„KÉPES CSALÁDI LAPOK“

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra. — Megjelen minden vasárnap.

A „*Képes Családi Lapok*“ f. é. október havában lépett harmadik évfolyamába. Az ujév alkalmából fölhivjuk az olvasó közönség figyelmét e széles körben elterjedt, s közkedvelt ségben álló szépirodalmi képes lapra. — A „*Képes Családi Lapok*“ hetenkint három ivnyi tartalommal, a legdiszesebb kiállitásban, csinos szines boritékban jelen meg. — Minden száma sok művészi kivitelü képet hoz. — A főlapban közöl elbeszéléseket, novellákat, költeményeket, rajzokat, humoreszkeket, tárcza-közleményeket, életképeket, utazási- és vadász-kalandokat, mulattatva oktató ismeretterjesztő czikkeket, adomákat, tömérdek érdekes apróságot stb. st. *Minden száma hoz egy ivnyi külön regény-mellékletet könyvalakban.* — *Havonkint a „Nővilág“ cz. ingyenes divatlapot hozza mellékletül.* — A boritékon közöl sok talányt értékes jutalmakkal a megfejtők részére. Ugyanitt *Kérdések, Feleletek, Ajánlatok* stb. cz. rovatok állnak a közönség rendelkezésére, hol az olvasók egymással levelezhetnek. — ***Minden negyedévben gyönyörü mümelléklet egészen ingyen. — Értékes jutalmak és rendkivüli kedvezmények az előfizetők részére. — Bővebb programmal és mutatványszámmal szivesen szolgál a kiadóhivatal***

Előfizetési ára:
Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.
MEHNER VILMOS kiadóhivatala,
Budapest, kalap-uteza 6. sz.

Előfizetési ára: Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr.
MEHNER VILMOS kiadóhivatala, Budapest, kalap-utcza 6. sz.

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában, Károly-kaszarnya (rostély-utcza 3. szám).